BONDIA® ARUBA

E
Aruba lo por bira… Ingobernable…?

Diasabra 26 di October 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Reglamento pa proteccion di consumidor lo mester drenta na vigor dia 1 di januari 2025

Pagina 4

- **RED Democratico ta para tras di candidatura di Oriana Baez** Pagina 2
- **Indice di Prijs di Consumo cu base Juni 2019 pa luna di September** Pagina 6
- **HTC y CURPA tambe a yega 586 firma y ta segura nan participacion den eleccion** Pagina 2

Studiantenan di Universidad di Aruba ta haciendo encuesta tocante malesanan infeccioso

Pagina 3

Un victoria di Trump lo causa cu e tasa di inflacion Hulandes lo subi te na 3.8% segun analistanan

Pagina 9

Gobierno di Ecuador ta aumenta interupcion di coriente di 8 pa 14 ora pa dia

Pagina 10

RED Democratico ta para tras di candidatura di Oriana Baez

Recientemente e lista di candidatonan politico cu kier participa den eleccion di dia 6 di december a bira conoci, caminda ya caba a cuminsa bay viral videonan di un candidato specifico di partido RED Democratico riba cual e partido a reacciona y a señala cu "ta purba desacredita RED of su candidatonan a todo costo."

Den e lista di candidatonan di RED Democratico tin un hoben di nomber Oriana Baez ken ta conoci como un persona hopi activo riba rednan social. Baez ta candidato number 3 y a trece su propuestanan dilanti y a indica cu: "como creador di contenido, ta comprende e frustracion di no tin ningun facilitacion riba transaccionnan internacional. Esaki ta un di e motibonan cu mi a perde motivacion pa sigui crea contenido.

P'esey mi a bin cu un plan pa resolve e problema aki.

1. Marco Regulatorio:
- Modernisa regulacion: Actualisa y simplifica e regulacion di banco y finanzas pa acomoda transaccion digital, asegurando cu e ta favorable pa pago internacional.
- Guia claro: Establece un guia claro pa obligacion di impuesto, tasa di conversion, y comisionnan pa transaccionnan internacional pa aumenta transparencia.

2. Alianza cu Banco:
- Colaboracion cu banco local: Traha cu banco local pa desaroya alianza cu plataforma di pago internacional (PayPal, Stripe, etc.) pa simplifica e proceso di transaccion.
- Mehora servicio di banco: Incorpora banco pa ofrece un cuenta cu ta optimisa pa ricibi pago internacional, cu menos comision y mas lihe den tempo di transaccion.

3. Infrastructura tecnologico:
- Innovacion Fintech: Apoya e establecimento y crecemento di compania Fintech cu ta facilita pagonan internacional a traves di innovacion local.

"Implementando un combinacion di e medidanan aki, por crea un ambiente mas favorable pa creadornan di contenido, traders, y otronan cu ta depende riba transaccionnan internacional," el a sigura.

Loke a hala atencion di comunidad ta cu Baez ta un creador di contenido na Aruba y recientemente a elimina tur su videonan pa motibo cu awo el a dicidi di cambia su estilo di bida convirtiendo pa religion Musulman, segun loke e mesun partido a sigura.

Mirando cu campaña electoral ta activo, Aruba no ta diferente, mescos cu na otro paisnan unda contrincantenan tin e strategia di publica cierto informacion priva di candidatonan pa purba di "desacredita nan" manera RED Democratico ta sigura.

Pa esaki, den un conferencia di prensa di diahuebs ultimo, lider di partido, Ricardo Croes a trece dilanti cu "un facebook page cu ta yama 'E Berdad' a publica un video e cual ta purba atacha credibilidad di nos candidatonan, a base di nan pasado. Shonnan laga mi corda boso nan cu lo cual mi ta papia di e gobierno actual no ta nan pasado so, ta nan presente. Ex-minister Glenbert Croes ta sospechoso aworaki, ex-minister Endy Croes ta sospechoso as we speak, Chris Romero ta sospechoso y pa esunnan cu ta bisa 'si pero nan no ta riba e lista mas' bo kiermen ora e corupto, ladron, malversado no ta riba e lista, esey ta haci e partido integro de repente? No..absolutamente cu no," el a bisa.

Pa e partido, e pasado di Baez no ta algo cu un peso grave na momento di bira candidato pa motibo cu tin di haber cu su bida personal anteriormente. Loke ta conta ta cu e no tin un pasado den cual e tabatin problema cu husticia.

HTC y CURPA tambe a yega 586 firma y ta segura nan participacion den eleccion

Ayera a culmina e prome cinco dia di colectamento di firma pa partidonan politico por participa na eleccion di dia 6 di december. Di e 8 partidonan, FUTURO, PPA, RED, CURPA, HTC, UPP, MIA y LPR, cu mester a colecta un total di 586 firma, seis a logra yega na e cantidad necesario.

Manera ta conoci despues cu entregamento di lista di partidonan politico a tuma luga diabierna 18 di october, e partidonan politico cu no tin asiento den Parlamento di Aruba mester a colecta un total di 586 firma pa por participa den e siguiente eleccion parlamentario cu ta tuma luga dia 6 di december.

E proceso di colectamento di firma a cuminsa dialuna 21 di october y e prome partidonan cu a logra yega na e cantidad necesario riba e prome dia tabata partido FUTURO, lidera pa parlamentario independiente Gerlien Croes. Aunke parlamentario Croes tin un asiento den Parlamento na e momentonan, su partido ta uno nobo y por lo tanto toch mester a colecta e firmanan necesario.

Partido PPA, cu aworaki ta ser lidera pa politico Otmar Oduber, tambe a yega na 586 firma riba e prome dia di colectamento di firma.

Durante siman e siguiente partidonan cu a logra yega na e cantidad di firma necesario tabata partido LPR (Lucha pa Reforma), lidera pa parlamentario independiente Rycond Santos do Nascimento y partido RED Democratico lidera pa politico Ricardo Croes.

Ayera durante dia otro partido cu a yega 586 firma tabata partido HTC lidera pa e hoben Gilbert Webb, ken tabata un topico di combersacion riba rednan social. Hopi usuario di Facebook tabata comenta tocante su esfuerso durante henter siman cu na final a yudele yega na 586 firma y sigura participacion di su partido den eleccion dia 6 di december.

Otro partido cu tambe a yega 586 firma ayera durante dia ta partido CURPA lidera pa politico Eric Ras.

Dos partido cu ainda falta colecta firma pa sigura nan participacion den eleccion ta partido MIA (Movemento Indigena Arubano) lidera pa Sr. Helena Croes y partido UPP, lidera pa Sr. Giovanni Trim.

E actualisacion di ayera di 3or di atardi di Conseho Electoral di Aruba tabata indica cu partido MIA tabatin 46 firma, faltando 540 pa yega e cantidad necesario; y partido UPP tabatin 51 firma, faltando 535 firma pa yega e cantidad necesario.

Ainda tin dos dia di colectamento di firma cu ta bay tuma luga, dialuna 28 di october y diamars 29 di october cu ta duna e dos partidonan aki un oportunidad pa talbes logra yega 586 firma pa por participa den eleccion.

Aunke pronostico actualmente ta cu e partidonan aki no ta bay logra bay eleccion mirando cu nan tabatin menos cu 100 firma, segun e actualisacion di 3or di atardi di ayera di Conseho Electoral di Aruba.

Studiantenan di Universidad di Aruba ta haciendo encuesta tocante malesanan infeccioso

Ayera mainta, Universidad di Aruba—specificamente Facultad di Hospitalidad y Turismo—a anuncia cu ta colaborando cu Wageningen University y Departamento di Salubridad Publico (DVG) den un proyecto cu ta trata un encuesta nacional tocante malesanan infeccioso y su factornan di riesgo.

Malesanan infeccioso ta surgi pa medio di diferente micro organismo manera bacteria, virus, schimmels y parasito. Esaki por ser transmiti di hende pa hende, bestia pa hende, mordi di un insecto, pero tambe via cuminda, mata of awa contamina. Ehempelnan di malesanan infeccioso ta dengue, chikungunya pero tambe rabia, swineflu, y birdflu.

Dr. Kimberly Greaux ken ta docente na Universidad di Aruba a splica cu nan ta pidiendo colaboracion di comunidad di Aruba pa haci un encuesta nacional cu nan ta realisando na e momentonan aki pa asina colecta informacion di kico comunidad ta pensa tocante malesanan infeccioso na Aruba y tambe kico ta e factornan di riesgo.

E malesanan cu na Aruba actualmente ta mas popular ta dengue y chikunguya cu vooral aworaki na temporada di yobida lo por haya un brote mas grandi di esaki.

“Nos tin cu corda cu Aruba ta un pais cu nos tin hopi di nos cuminda ta ser importa, matanan, pero tambe tin importacion di bestia, nos tin un fluho hopi grandi di turismo, cu ta pone tambe cu nos por ta mas vulnerabel pa esakinan,” Dr. Greaux a bisa.

Ademas a señala cu ta sumamente importante pa nan por haya sa kico comunidad ta pensa di esaki, ki ta e conocemento cu e comunidad tin over kico ta e malesanan cu lo por tin, pero tambe ki ta e factornan di riesgo cu por conduci na esakinan.

“Nos por pensa atrobe riba higiena di laba man, higiena cu nos cuminda cu nos ta cushina, con nos ta trata cu nos bestianan na cas, pero tambe si nos ta wak rond di nos con nos ta haci limpi nos cura, den barionan con nos ta deshaci di nos sushi, e hendenan cu tin cabrito, burico y asina tin hopi otro factor potencial cu lo por ta riesgoso den e casonan asina,” el a bisa.

Pa e motibo aki, ta sumamente importante pa haya sa kico e comunidad su conocemento ta di esaki.

Comunidad por yuda door di yena e encuesta aki cu ta disponibel den e Facebook Page di Universidad di Aruba (University of Aruba) den tres idioma, Papiamento, Ingles y Spaño. E ta importante pa por haya hende cu ta representa diferente barionan na Aruba, genero y edad. Tambe e encuesta ta anonimo segun loke Dr.Greaux a indica y mester yen’e completamente unda hendenan lo tin oportunidad di gana diferente premio.

Di su parti, e studiante di prome aña di FHTMS na Universidad di Aruba, Edylianne Figaroa, a elabora cu esaki ta nan prome investigacion cu nan a haya for di scol e cual ta hopi importante pa nan como studiantenan di turismo pa e encuesta aki lo ser haci pa den futuro ora nan bira e lidernan nan lo mester ta presente den comunidad.

“Ya nos a wak con Covid a causa efecto na Aruba y aworaki nos mester wak den futuro con nos por preveni esaki, esaki ta e prome stap cu nos ta tumando cu e encuesta pa nos por haya palabra for di comunidad, y despues nos por mehora pa stapnan bayendo dilanti,” Figaroa a señala.

Na e momentonan aki, studiantenan ta bayendo comunidad y ta canando rond den diferente barionan, pa e motibo ey nan ta pidi ayudo di pueblo pa habri porta na studiantenan cu tin uniforme di Universidad di Aruba y asina tambe yena encuesta y nan por haya e datonan cu nan tin mester di dje.

Cada studiante tin un minimo di 20 cas pa bishita y nan ta un grupo di 28 studiante, si nan por bishita mas cas posibel lo ta hopi mas miho segun Figaroa a indica.

Di Wageningen University tin Natalie Vinkeles Melchers-Martinez, PhD y Ingrid de Boer, Msc, ken ta esunnan cu ta yuda studiantenan pa bin cu encuesta y investigacion pa studiantenan yuda traduci, tin tur esaki den diferente idioma y yuda nan despues cu e conclusion pa por yuda comunidad.

Malesanan infeccioso ta un topico di interes di Wageningen University pero na Aruba tambe ta un topico cu ta importante caminda nan sa cu tin data caba cu a ser colecta di entre otro, personanan cu a ser diagnostica cu dengue of chikunguya y nan sa cu ta data cu ta monitoria pa Departamento di Salubridad Publico, pero e parti di esaki ta cu nan kier haya con e conocemento ta den comunidad di Ariba over esaki.

“Hopi di esaki ta den man di comunidad. Ora awa ta yobe nos no por cambia, pero si ta den nos man kico nos por haci pa wak rond di nos, den nos cura pa preveni, por ehemplo, criadero di sangura pero tambe con nos ta deal cu e sushi y higiena di nos cuminda, di laba man tur dia. Esakinan ta den man di comunidad, si nos no sa kico ta e problema actualmente di conocemento na comunidad di Aruba, nos no lo por takel e problema mas miho. P’esey e informacion aki ta sumamente importante pa nos,” Dr. Greaux a sigura.

Ademas, a bin dilanti e reciente rapport di Steps unda ta señala cu 78% di poblacion di Aruba tin sobrepeso y di esaki Dr. Greaux a comenta cu e encuesta cu nan ta haciendo ta bay un tiki mas leu y ta wak tambe e factornan di riesgo pa asina nan por investiga miho y duna mas recomendacionnan specifico.

“E bedoeling ta cu despues di nos caba di recolecta tur data y analisa, e recomendacionnan ta bay ser comparti cu tur stakeholders pa asina nan por wak, por ehemplo, kico a mi como stakeholder por contribui na dje,” el a bisa.

Esaki ta ser conhuntamente cu Departamento di Salud Publico y Ministerio di Salud tambe ta esun cu a duna e luz berde pa continua cu esaki “pasobra data ta importante y nos ta bin ta realisa cu ta missing un tiki na Aruba y cu nos mester di djele,” el a finalisa.

BONDIA ARUBA

Reglamento pa proteccion di consumidor lo mester drenta na vigor dia 1 di januari 2025

Durante presentacion cu Parlamento di Aruba a ricibi recientemente tocante e progreso di ehecucion di e Landspakket, Sra. Maria Dijkhoff-Pita di DEACI a elabora riba diferente punto cardinal pa loke ta trata sector financiero.

Un di e puntonan primordial ta e ministeriële regeling consumentenkrediet (reglamento ministerial tocante credito di consumo). Dijkhoff-Pita a splica cu e reglamento aki a ser pasa den Parlamento na 2022 y ta trece reglanan pa locual ta e credito tanto pa placa y productonan pa asina por beneficia e consumidor.

For di e reglamento aki tin un reglamento specifico cu mester sali cu ta pa determina e balornan maximo di e compensacion di credito. Esaki ta e porcentahe cu e negoshinan por cobra na e consumidor pa un credito na plazo.

El a indica cu nan a busca un experto pa conseha cual ta e porcentahe mas aceptabel, pero tin algun duda den algun parti di e conceptologia di esaki. Pa motibo di esaki a manda e concepto pa Directie Wetgeving pa haya conseho tocante si e manera di implementa e porcentahenan ta corecto. E intencion ta ainda cu desde 1 di januari 2025 e reglamento aki lo mester drenta na vigor.

Otro tema den e Landspakket ta e reforma economico. Dijkhoff a splica cu Aruba Fair Trade Authority (AFTA) a ser instala desde 1 di januari 2024 y nan ta encarga cu implementacion di e mededingingswet (ley di competencia). El a remarca cu desde principio e intencion tabata pa trece e consumentenbescherming verordening (reglamento di proteccion di consumidor) tambe bou di AFTA, locual aworaki ta den e fase final.

El a sigui splica ya caba tin e concepto di ley y memorie van toelichting di reglamento di proteccion di consumidor. A busca in un abogado legislativo pa haci esaki pa alivia un poco e presion cu tin na Directie Wetgeving. E concepto a bay Raad van Advies caba y aworaki ta cabando cu e verslag a causa di e preguntanan di Raad van Advies.

Mientrastanto AFTA den cuadro di su profesionalisacion, el agrega, mester traha riba e conocemento. AFTA Aruba a haci un cooperacion cu ACM na Hulanda y Hulanda a manda tres asignacion.

Dijkhoff-Pita a indica cu un a yega caba dia 12 di september te cu 15 di december esey ta specificamente pa locual ta transferencia di conocemento. Despues ta bin na januari un di dos asignacion di ACM cu ta pa crea e randvoorwaarden di e reglamento di proteccion di consumidor pasobra, el a sigui splica, e idea ta cu e reglamento pa locual ta e proteccion di consumidor lo drenta na vigor entrante 1 di januari 2025 y lo bin un experto di asignacion di ACM pa yuda den e training di e personal pa crea e voorwaarden. E di tres asignacion cu ta pa april di otro aña lo ta tocante e randvoorwaarden di comunicacion pa locual ta e medidanan general cu ta den e ley cu aworaki ainda no ta ser realisa pa AFTA.

Dijkhoff-Pita a menciona cu otro proyecto cu tin ta modernisacion di e Vestegingsverordening bedrijven (reglamento di establecimento di negoshi). El a subraya cu economia no ta keda para, ta haci hopi cambio y un di e metanan di ministerio tabata pa agilisa e proceso di permisonan di negoshi, pero el a indica cu esaki tambe tin cu bay den man cu un modernisacion di maneho cual a ser realisa, pero e ley mes ainda a keda un ley cu ta di añanan 70.

El a menciona cu e plan van aanpak aworaki a ser aproba dia 24 di september y aworaki ta buscando e abogado di legislacion pa haci enmienda di legislacion.

Como di tres proyecto Dijkhoff-Pita ta indica tin e vereenvoudiging openen van een bankrekening (simplificacion di e apertura di un cuenta di banco). E proyecto aki ta pa crea posibilidad pa tur hende na Aruba tin un cuenta basico. E legislacion di esaki, el a splica, a ser prepara pa Banco Central, a bay Raad van Advies y ta wardando riba e comentarionan di e ley aki pa e por sigui su caminda.

El a menciona cu tin tambe un investigacion cu a ser proponi door di Hulanda. Dijkhoff-Pita a sigui splica cu e investigacion aki a ser realisa na Corsou caba, ta bay inicia na Sint Maarten y na Aruba alrededor di tres cuarta parti di e investigacion ta cla. E investigacion ta ser realisa door di profesor Hosein di Trinidad & Tobago y e yama “A detailed look into the Economic Opportunities for the Economy of Aruba”. El a menciona cu nan haya e prome concepto caba y e intencion ta cu pa fin di december e rapport lo ta cla.

El a resalta cu e investigacion aki no solamente ta haci un analisis di e situacion economico di e ultimo 20 aña pero tambe ta bin cu proposicionnan tocante kico ta e rumbo, vision y kico ta e diferente area cu Aruba lo por enfoca riba dje.

Otro proyecto cardinal ta e seguridad di alimento. Dijkhoff-Pita a indica cu un di e sectornan primordial ta e sector di agricultura y aki tin un investigacion cu tambe a ser proponi. El a señala cu e recientemente e compania priva, Priva Greengrounds, cu a gana e destaho publico, a cuminsa cu e investigacion aki. E meta di e investigacion ta pa bin cu conseho- y recomendacionnan tocante cual ta e miho sistema pa bay na un green house di productonan agricola pero na un forma comercial.

Ademas ta bay duna recomendacionnan no solamente tocante cual ta e miho tecnologia, pero tambe tocante cual ta e miho productonan mirando e clima y circunstancianan na Aruba, pero tambe teniendo na cuenta e demanda cu tin na e isla. E rapport aki lo mester ta cla pa december di e aña aki tambe.

El a remarca cu e resultadonan di e rapport aki lo ta accesibel pa comunidad y e agricultornan por dicidi si nan ta bay haci uso di un tecnologia specifico. Financiamento tambe ta un parti cu ta traha riba dje, pero el a indica cu esey ta bin den e uitvoeringsagenda nobo.

El a resalta cu den cuadro di e uitvoeringsagenda nobo tambe tin algun proyecto cu a ser agrega na e uitvoeringsagenda cual a bin despues di diferente proceso largo.

E proyectonan aki ta consisti di varios elemento y un di nan ta e toegankelijker en aantrekkelijk ondernemingsklimaat voor locale ondernemers en investeerders (ambiente empresarial mas accesibel y atractivo pa empresario- y inversionistanan local). El a splica cu esey kiermen cu nan ta bay traha mas explicito riba con pa mehora e clima pa e comerciante- y inversionistanan.

Otro proyecto cu Dijkhoff-Pita a menciona tin di haber cu centro di Oranjestad y centro di San Nicolas. El a indica cu e centronan aki ta practicamente morto y e intencion ta pa aworaki bin cu un proyecto den e Landspakket cu ta pa trece bida atrobe den Oranjestad y San Nicolas, tanto pa biba como pa traha. El a splica cu a busca un experto cu lo yuda traha riba un plan di desaroyo economico specificamente pa e dos centro di ciudad aki.

El a sigui splica cu a base di e investigacion cu e compania Priva ta bay haci tocante e green house, den e agenda ta bin e resultado tocante mas seguridad di alimento y akinan, el a señala, tin diferente aspecto cu lo bin pa, entre otro, un agripark caminda e tecnologianan cu ta ser proponi por wordo getest como pilot y esaki lo bay den man di diferente argicultor cu lo tin e capacidad pa haci esaki.

Por ultimo Dijkhoff-Pita a resalta cu e idea ta tambe cu tur locual cu ta trata maneho economico mester ta basa riba data oficial. Den esaki NSS ta un parti importante di e proceso unda cu lo haya miho data y a traves di e data aki lo traha un maneho cu ta mas coherente y cu ta cumpli cu e carrying capacity di pais Aruba.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Aruba lo por bira… Ingobernable…?

Ultimo dianan tabatin noticia di posible accion parlamentario contra varios ministro, entre nan promer ministro, loke lo por conduci na un situacion unda Aruba lo por tin un gobierno ehecutivo no funcionando. Nos a haya reaccion preocupa di varios persona cu ta trata di imagina kico multiple mocion di desconfianza parlamentario por significa pa gobernacion den e periodo transitorio aki. E pregunta tabata si Aruba por bira ingobernable, cu un poder ehecutivo insuficiente pa continua tur tarea clave di gobernacion. Nos no ta kere esey y pa varios motibo cu lo splica seguidamente.

Pa cuminza, nos lo analiza loke nos propio legislacion, incluyendo Constitucion, ta bisa di aspecto aplicable. Den e caso hipotetico aki, cu dos ministro di e actual gabinete demisionario ya back den un status di ciudadano comun y coriente, y cu mas ministro obliga di bandona nan puesto, por surgi un situacion unda mester tuma medida pa garantiza continuacion di gobernacion. Un promer vista den nos Constitucion anto. Den articulo I.1.1 ta bisa: “Gobierno ta ser forma pa Rey y e ministronan.” E siguiente inciso (I.1.2) ta sigui: “Rey ta representa pa e Gobernador.” Y e siguiente inciso: “E ministronan ta responsable na Staten.”
Articulo II.2 1 ta bisa cu e ministro presidente y demas ministronan ta ser nombra y retira, den consulta cu Staten a traves di landsbesluit (decreto nacional). Y II.2.2: “Si un ministro no ta conta mas cu confianza di Staten, e ta pone su funcion disponible.” E motibo pa ilustra aki e promer articulo di e capitulo tocante gobierno ta pasobra e ta pone bon cla cu gobernacion di Aruba no ta un asunto estrictamente local. Gobernador ta solamente presidi gobierno di Aruba den nomber di Rey. Kico esey ta significa anto den caso cu gobernacion na Aruba ta menaza pa un situacion di no por funciona pa falta di ministro pa garantiza trabao? E falta di gobernabilidad ta bira anto un preocupacion directo pa e Rey. Y como cu e Rey ta actua a traves di gobierno di Reino, un eventual falta di gobernabilidad ta bira preocupacion di gobierno di Reino, den practica gobierno di Hulanda.
Pero, promer cu nos pasa na analiza kico ta e instrumentonan cu ta na disposicion pa garantiza continuacion di gobernacion, nos ta mustra riba otro parti di nos Constitucion, cu ta trata e forma con ta nombra y retira ministro. Articulo II.7.1 ta bisa: “Ordenanza nacional y decreto nacional ta ser firma pa Gobernador y un o mas ministro.” Y, articulo II.7.2: E decreto nacional a traves di cual ta retira e ministro presidente saliente, y na cual ocasion tambe ta nombra su sucesor, ta ser firma tambe pa e ultimo menciona. E decretonan nacional den cual ta nombra o retira e demas ministronan ta ser firma tambe pa e ministro presidente.”
Awor, den e situacion hipotetico presenta aki, no tin un ministro presidente sucesor pa tuma over gobernacion. No cabe duda cu e obligacion di tin un sucesor disponible pa por concretiza e decreto ta asina pa exclui e posibilidad di un bashi di poder entre e retiro di esun y entrada di e siguiente. Esey ta significa cu semper por lo menos e ministro presidente ta keda den funcion. E pregunta ta kico un eventual mocion di desconfianza contra e ministro presidente lo tin como efecto? Segun nos, ningun pasobra e no por retira si no tin un sucesor, loke ta bay ta e caso despues di eleccion y formacion di gobierno. Ademas, no mester lubida cu Gobernador, eventualmente pa orden di Rey, por tuma medida si un serie di mocion di desconfianza ta conduci na un situacion tal cu mester garantiza continuacion di gobernacion, den cuadro di e responsabilidad di Rey como hefe di gobierno. Por ehemplo, e por keda sin firma e decreto di retiro di un o mas ministro, locual ta implica cu nan no ta retira ainda. Retiro di ministro no ta sucede a traves di e mocion di desconfianza, sino manera Constitucion ta bisa, a traves di e decreto corespondiente. Inestabilidad pa falta di demasiado ministro por conduci na un medida di no firma e decreto.
No ta asina dificil pa imagina cu hamas lo permiti cu cos ta yega asina leu cu salida di tanto ministro ta laga e pais practicamente sin gobernacion; bo lo mester ta biba den un mundo di fantasia pa kere cu ta laga e asunto yega asina leu. Y por si acaso tin otro factor cu ta causa inestabilidad di orden publico, pa esey Reino tin suficiente instrumento contundente pa pone un paro na cualkier menaza. Por ultimo, nos por haya e pregunta si nos ta scoge banda den e actual disputanan cu ta tumando lugar den nos parlamento, mustrando riba e posible consecuencianan di un situacion asina. Nos no ta kere esey, pero ta nos tarea pa mustra cu mester mira e situacion di confrontacion parlamentario den un contexto mas amplio cu e mero confrontacion parlamentario actual. Nos ta parti di un Reino Hulandes cu tin un sistema adecua pa por garantiza un gobernacion ordena den cualkier parti di su teritorio. No tin mester di inventa nada ‘on the go’ awor, e procedimentonan ey t’ey desde semper caba. Esey ta implica anto cu e actual debatenan parlamentario no tin sentido? Parlamento ta liber y soberano pa debati loke ta considera importante, pero ora ta trata di garantiza continuacion di gobernacion, e mocion di desconfianza contra un ministro, sigur di un gabinete cu a pone nan puesto disponible, tin su limitacion, pasobra tin otro aspecto pa considera.

Indice di Prijs di Consumo cu base di Juni 2019 pa luna di September

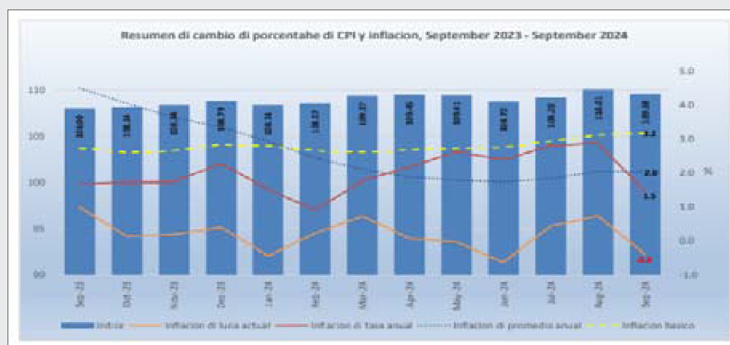
Oficina Central di Estadistica ta presenta e resultadonan principal di e Indice di Prijs di Consumo (CPI) pa luna di September 2024.

Indice di Prijs di Consumo pa luna di September 2024
E CPI pa luna di September 2024 ta 109.58, loke ta representa un caida di 0.4% compara cu e indice di Augustus 2024 (110.01). E cambio di e CPI pa e ultimo diesdos (12) lunanan September 2023 te cu September 2024) ta 1.5%, un caida di 0.2 punto di porcentahe (ppt) compara cu e periodo corespondiente di aña pasa (1.7%).

E promedio anual (ultimo 24 luna) di e tasa di inflacion pa e periodonan di September 2021 te cu September 2022 y September 2023 te cu September 2024 ta 2.0%, un caida di 2.5 ppt compara cu e 4.5% registra den e periodonan di September 2020 te cu September 2021 y September 2022 te cu September 2023.

Durante e luna aki, shete (7) di e diesdos (12) sectornan a registra caida di prijs. E caidanan cu tawata tin e mayor efecto riba e CPI a wordo registra pa e sectornan di "Mobilario" (-2.7%) y "Transporte" (-1.0%), causando un efecto di respectivamente, -0.25 y -0.14 ppt. E caidanan den e sectornan restante a contribui cu un efecto di -0.19 ppt riba e CPI di September 2024.

E caidanan aki a wordo contraresta parcialmente door di principalmente un subida den e indice di e sector di "Paña y sapato" (4.6%) cu a contribui cu un efecto di 0.10 ppt riba e CPI di September 2024. E subidanan den e sectornan restante a contribui

cu un efecto di 0.08 ppt riba e CPI di September 2024. E caida den e sector di "Mobilario" a wordo causa principalmente door di un caida di 8.4% den e categoria "Aparato pa uso domestico", causando un efecto di -0.21 ppt.

E caida den e sector di "Transporte" a wordo causa door di caidanan di 1.1% y 1.8 den e categorianan "Gasto relaciona cu uso di vehiculo di transporte personal" y "Compra di vehiculo", causando un efecto di respectivamente, -0.09 y -0.08 ppt. E subida den e sector di "Paña y sapato" a wordo causa principalmente door di un subida den e categoria "Sapato" (5.4%), causando un efecto di 0.09 ppt.

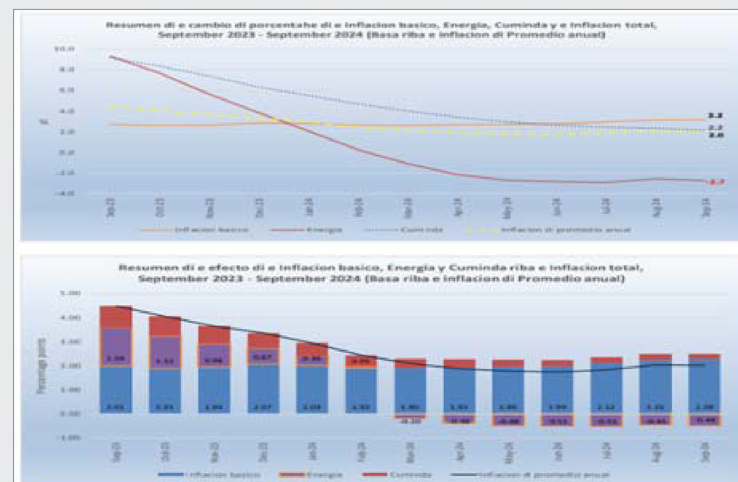
Canasta di consumo
E canasta di consumo di e CPI ta consisti di 408 bienes y servicionan. Compara cu Augustus 2024, 38.0% di e bienes y servicionan aki a conoce un aumento di prijs causando un efecto di 0.52 ppt, mientras cu 44.1% ta mustra un caida di prijs, cu a contribui cu un efecto di -0.92 ppt y pa e restante 17.9% no tabatin cambio den prijs. Prijsnan di bienes a baha cu 0.5% y a causa un efecto di -0.31 ppt. Prijsnan di servicionan a conoce un caida di 0.2% y a causa un efecto di -0.08 ppt riba e CPI di September 2024.

Core inflation
E CPIC (core inflation) - CPI excluyendo e efecto di energia y cuminda - a registra na September 2024 un subida di 3.2%. E indice di energia - cu ta consisti di e productonan: electricidad, awa, gasolin y diesel - a registra un caida di 2.7%. E indice di cuminda a registra un subida di 2.2%.

Kico ta CPIC?
E CPIC (core inflation) of e inflacion basico ta un porcion di e inflacion unda cierto articulonan cu tin movimientonan di prijsnan volatil ta wordo exclui, manera productonan alimenticio y energetico. Na momento cu e inflacion basico wordo calcula, e componentenan mas volatil ta wordo elimina di e inflacion total. E indice di e inflacion basico ta sirbi pa evalua e tendencia riba medio y largo plazo di e nivel general di prijsnan. Pa ahusta maneho monetario, hopi economista ta enfoca riba e tasa di e inflacion basico, como cu esaki ta permiti un evaluacion mas profundo di e procesonan di inflacion reciente den e economia.

E CPIC ta wordo calcula door di compara e indice promedio di e periodo di e 12 lunanan mas reciente cu e promedio di e periodo di 12 lunanan anterior (Promedio anual).

Elaboracion di un CPI tin tres meta principal.

1. Como un metodo di calculo pa compensa empleadonan pa motibo di perdida di poder di compra, ahustando nan salarionan, cu e proporcion di e cambio porcentual di CPI,
locual ta conoci como indexering.
2. Como un mecanismo pa ahusta componentenan di e producto domestico bruto (GDP) di termino nominal pa termino real den Cuentanan Nacional. (Por ehempel door di elimina e efectonan di cambionan di prijs di e balor di consumo).
3. Como un medio pa gobiernonan y/of banconan central fiha obhetivonan inflacionario.

Bestaansminimum
E bestaansminimum pa un hogar consistiendo di dos (2) adulto y dos (2) mucha (edad 0-15 aña) na September 2024 ta Afl. 5,526, un subida di Afl. 12 compara cu Augustus 2024 (Afl. 5,514). E bestaansminimum pa un hogar di un (1) adulto ta Afl. 2,631, un subida di Afl. 5 compara cu Augustus 2024 (Afl. 2,626).

Kico ta un "Bestaansminimum" y con e ta wordo ahusta?
CBS ta defini un bestaansminimum como e nivel minimo di entrada cu ta wordo percibi necesario pa un persona of famia por funciona den sociedad di un manera adecuado y socialmente aceptabel. Ora nos usa e definicion "Bestaansminimum", en realidad ta wordo referi na un "Sociaal Bestaansminimum" y no na e definicion literal di un "Bestaansminimum" cu ta referi na "e suma di placa necesario pa cumpra e bienes y servicionan cu ta wordo considera necesario pa biba un bida liber di privacionnan basico" (Nacionnan Uni). Un indice a wordo crea pa e "Bestaansminimum" door di calcula e costo di tur recursonan esencial cu un adulto promedio ta consumi durante un luna. Cada luna e indice aki ta wordo ahusta, a base di e prijsnan di alimento, paña, vivienda, transporte y otro articulonan den e canasta.

E bestaansminimum actual ta wordo basa riba e rapport "Bestaansminimum 2010" publica door di CBS na September 2010, y cual ta wordo actualisa mensualmente segun e CPI. E unidad di referencia usa door di CBS (manera indica den e rapport aki) ta di un hogar cu ta consisti di dos adulto y dos mucha (di 0 pa 14 aña).

Homber a cay for di hotel den construccion na pia di trabao

Ayera a surgi un accidente unda un empleado cu tabata trahando na construccion di un hotel na Sero Colorado a cay.

Segun medionan ta informando, mientras cu e tabata ehecutando su trabao el a cay, aparentemente for di un di tres piso, y a herida su mes riba vloer. Inmediatamente a bati e alarma y unidadnan di tanto polis como ambulance a presenta na e sitio.

Personal di ambulance a cuminsa duna atencion medico na e sitio, purbando di haci esaki na e miho manera posibel pa evita cu e victima lo sufri mas daño, ken tabatin kehonan di dolor fuerte na su curpa ademas di sanger riba vloer. E trabao cu tabata andando a keda paralisa mientras tabata atende cu e herido.

Mirando cu den e caso aki, tabata trata di un posibel fractura di lomba ademas di heridanan habri, a informa DTI tocante esaki pa asina por conduci un investigacion.

Aunke te ainda no tin confirmacion di exactamente na cua hotel e accidente aki a sosode, a menciona si cu e accidente a tuma luga na Sero Colorado y na un hotel cu actualmente ta bao construccion.

Segun informacion conoci, e unico hotel cu actualmente ta bao construccion den e area menciona ta e hotel anteriormente controversial Secrets.

Bon Dia Aruba lo investiga e caso aki cu mas profundidad y lo provee mas informacion y claridad tocante esaki den edicionnan binidero.

Emision di substancia dañino a aumenta rond di 125 empresa Hulandes

(NLTimes)—Desde 2016, e gobierno Hulandes a obliga companianan pa "minimisa" e cantidad di substancia dañino cu nan ta emiti. A pesar di esaki, e emision ta un di mas substancianan toxico cu a aumenta na 125 compania entre 2015 y 2022, segun RTL Nieuws ta reporta despues di analisa cifranan di emision di e Substancianan di Preocupacion Hopi Halto for di 224 compania.

E locutor a compara e cifranan di emision di 627 substancia na 225 compania for di 2015 pa 2022. Den mas cu mita di e casonan, e emision reporta tabata mas abao na 2022. Pero den casi 40 porciento, esakinan a aumenta. Esaki ta concerni substancianan carcinogenico manera benzeen, formaldehyde, kwik y lood, entre otro. E substancianan aki ta particularmente dañino pa bay y muchanan jong, afectando nan celebro, nervionan y desaroyo.

"Mi ta sorprendi," segun Paul Scheepers, un toxicologo na Radboud University, a conta e locutor. "Bo kier preveni e substancianan drenta aire. Cada emision adicional ta contribui na un aumento den riesgo. Specialmente pasobra toxinanan ta emiti den hopi diferente luga na Hulanda, hopi hende ta ser expone pa nan y despues cada aumento, hasta un aumento di 1 porciento, ya ta hopi serio."

E ta specialmente preocupa tocante e emisionnan aumenta di cuatro diferente PAH—substancianan dañino crea durante combustion incompleto. E emisionnan di e substancianan aki na Tata Steel a aumenta pa 58 porciento desde 2015, contando pa 41 kilogram mas di PAH den aire, segun RTL. "PAHnan ta toxico. Den termino largo, nan por resulta den un riesgo mas halto di cancer, manera cancer di pulmon of vejiga. Hasta e cantidad mas chikito den aire, cual bo no por mira, por ta dañino."

Algun compania tambe ta emitiendo mas metal manera kwik y lood. Na e fabrica di tegel Koninklijke Mosa na Maastricht, por ehempel, emisionnan di kwik a aumenta for di 2.3 pa 6.3 kilogram entre 2015 y 2022, un aumento di 174 porciento.

na fin di 2018, e Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) a conclui cu companianan "no tabata haciendo esfuersonan serio pa reduci emisionnan." Enforsamento di e "obligacion di minimalisacion" tambe a prueba dificil. E provincianan y servicionan di ambiente responsable a conta RTL cu e ley ta vago ora ta trata di castiga compania cu ta emiti mas, no menos, substancia toxico.

Secretaria di Estado Chris Jansen (PVV) di Infrastructura y Maneho di Awa a conta RTL cu e no sa pakico e emisionnan di substancianan dañino a aumenta na hopi di e companianan investiga. "Kico cu e causa por ta, ta importante cu e emisionnan di Substancianan di Preocupacion Hopi Halto ta reduci. Nos ta convenci tambe cu nos lo logra esaki y cu e autoridad- y companianan responsable envolvi ta trahando riba dje."

Legislacion nobo pa registracion di cacho y sterilisacion na Corsou

(CuraçaoChronicle) - Cuminsando for di dia 1 di januari, doñonan di cacho na Corsou lo ser rekeri registra y sterilisa nan mascota.

E Ministerio di Salud, Ambiente y Naturalesa lo implementa e medidanan nobo aki como parti di e proyecto pa bienestar di bestia pa asina mehora e bienestar di ambos mascota y e comunidad. E medidanan aki lo keda legalmente implementa.

Pa loke ta trata e fecha di efectividad, tur cacho na Corsou mester keda registra cu un microchip ISO. E medida aki tin e intencion di no solamente yuda rapidamente yega na mascotanan perdi sino tambe di mehora e seguridad y salud publico. E sterilisacion obligatorio tin e meta di reduci e poblacion di

cachonan riba caya.

Den colaboracion cu organisacionnan manera Rescue Paws Curaçao y Stichting Dierenhulp Curaçao, e ministerio ta ofreciendo sterilisacion gratis. Residentenan ta encurasha pa registra y sterilisa nan mascota den un tempo corto pa asina yuda preveni y combati e crecemento descontrola di poblacion di cacho riba caya. Ademas di reduci e bestianan cu no kier, sterilisacion ta ofrece beneficionan di salud pa cachonan, manera baha e riesgo di cierto malesa.

Pa garantisa cu e doñonan di mascota ta bon informa, sesionnan di informacion lo keda organisa. E sesionnan aki lo splica e ley nobo y provee tipnan practico tocante cuido di mascota. Adicionalmente, e organisacionnan participante lo activamente bishita varios bario, dunando e residentenan e oportunidad pa registra y sterilisa nan mascotanan na e sitio.

Partido KEM ta bolbe trece dilanti proposicion pa reconecta casnan na awa y electricidad

(CuraçaoChronicle) - E partido politico KEM a trece dilanti un proposicion di compania di awa y electricidad Aqualectra back riba agenda, cu e meta di reconecta residentenan actualmente desconecta for di utilidadnan esencial.

E iniciativa aki lo ricibi financiamento di e Ministerio di Desaroyo Social, Labor y Bienestar (SOAW).

Lider di KEM Michelangelo 'Low' MArtines a confirma cu negociacionnan mester tuma luga cu Aqualectra tocante e proposicion. Un punto clave di dialogo ta involucra Aqualectra su sugerencia cu e gobierno por cubri boetnan pa residentenan cu anteriormente tabatin acceso na electricidad y awa ilegal. Martines a argumenta cu e boetnan aki no ta directamente mara na e uso actual di utilidadnan y por potencialmente ser nenga pa Aqualectra, cual e compania na final a acepta.

Un conferencia di prensa uni entre SOAW y Auqalectra ta den schedule pa proximo diaranson, unda lo provee mas detaye tocante e proyecto.

"E proyecto su prioridad ta pa brinda asistencia na viviendanan sin utilidadnan basico," Martines a declara.

Selikor ta ricibi sosten financiero for di gobierno pa esfuersonan di limpiesa

(CuraçaoChronicle) - Gobierno di Corsou a extende un sosten financiero na compania di maneho di sushi Selikor pa varios iniciativa, segun e Minister di Salud, Ambiente y Naturalesa Javier Silvania a anuncia.

Selikor a ricibi 250,000 florin for di Ministerio di Finanzas pa cubri e gastonan di un campaña di limpiesa di escala grandi. E fondonan aki lo contribui na esfuersonan pa limpia y mantene e isla su ambiente.

Adicionalmente, Selikor a ser otorga un avance di 1 miyon florin pa cubri e costo di e iniciativa di deshaci di sushi gratuitamente. E medida aki tin e intencion di encurasha e publico pa deshaci di nan sushi na manera apropia.

Minister silvania anteriormente a nota cu el a ricibi varios keho tocante Selikor su tarifanan y a expresa interes den evalua si un periodo di 2 luna pa deshaci di e sushi gratuitamente por reduci e dumpnan ilegal cu ta surgi rond di e isla.

Un victoria di Trump lo causa cu e tasa di inflacion Hulandes lo subi te na 3.8% segun analistanan

(nltimes.nl) - Si Donald Trump gana e eleccionnan presidencial di Merca otro luna y implementa e tarifanan di importacion mas halto cu el a priminti durante su campaña, esaki lo resulta den cu e inflacion Hulandes lo subi na entre 3.0% y 3.8%. Tambe e lo costa e economia Hulandes 5 pa 10 biyon euro riba termino largo. Si Kamala Harris gana, e efecto riba economia Hulandes y inflacion lo ta limita, Rabobank a calcula.

Merca ta un partner comercial importante pa Hulanda. Ahusta pa re-exportacion, Merca ta e di cuater mercado mas grandi ora ta trata di exportacion di productonan Hulandes. Na 2023, Hulanda a exporta 24 biyon euro na balor di mercancia pa Merca, haciendo e pais un partner comercial mas importante cu, por ehempel, Francia, Italia, Spaña of China.

E curso di politica di Trump y Harris ta diferencia considerablemente, tambe ora ta trata di politica exterior. Durante e campaña, Trump a indica varios biaha cu e kier impone un tarifa di importacion general mas halto cu 10% riba mercancianan di exterior, cu tarifanan te cu 60% riba mercancianan di China. Harris, di otro banda, a enfatisa principalmente e efecto inflacionario cu tarifanan di importacion mas halto tin. "Aunke probablemente e lo no reverti e politica di proteccion for di e prome periodo di Trump, cu ta na vigor ainda."

Rabobank a calcula tres scenario pa e resultado di e eleccion presidencial Mericano. Un pa Harris, y dos pa Trump - un scenario di miho y pio caso.

E banco a asumi cu si Harris gana e eleccion, e lo introduci tarifanan di importacion riba un cantidad limita di mercancia for di UE na 2025. E tarifa adicional promedio riba importacion di Merca for di UE ta 1.6%. UE probablemente lo responde cu un aumento di 1% den tarifanan di importacion riba mercancia Mericano. Esaki lo tin un impacto limita riba economia Hulandes y inflacion Hulandes.

Den e miho caso di Trump, e homber lo aumenta e tarifanan di importacion universalmente cu 5%. UE probablemente lo responde cu tarifanan di importacion mas halto riba mercancia di Merca. Considerando e dependencia di UE riba Merca, Rabobank ta anticipa un aumento di tarifa di 1.5% riba productonan Mericano importa. E scenario aki lo aumenta inflacion Hulandes na 3% y, riba termino largo, ta resulta cu e economia Hulandes lo ta 5 biyon euro mas chikito.

Den e pio caso di Trump, e ta aumenta e tarifanan di importacion cu 10%, y UE ta responde cu un aumento di 3%. E scenario aki lo aumenta inflacion Hulandes na 3.8% y riba termino largo, ta resulta cu e economia Hulandes ta 10 biyon euro mas chikito.

"Si Trump gana e eleccion presidencial, lo ta sabi for di un perspectiva Hulandes (y UE) pa scoge e mesa di negociacion en bes di un guera comercial. Esey ta miho pa tur hende," Rabobank a bisa. "Si esey no ta posibel, e cos principal ta pa dal bek inteligentemente pa asina e impacto economico pa Europa keda limita."

"Tambe si Harris gana, ta importante pa sigui enfatisa e beneficionan di comercio," e ban

Coalicion ta bay di acuerdo pa bandona e crisis di asilo na fabor di otro medidanan

(nltimes.nl) - E partidonan di coalicion PVV, VVD, NSC y BBB a yega na un acuerdo riba medidanan di asilo despues di mas cu ocho ora di combersacion na Catshuis, e residencia oficial di prome minister Dick Schoof. E medidanan lo wordo presenta oficialmente den e reunion di Conseho di Minister diabierna atardi, pero un copia di concepto a leak caba pa prensa.

"Nos a yega na un acuerdo," lider di PVV Geert Wilders a bisa riba X. E no kier a duna comentario na prensa ora el a bandona e Catshuis.

E otro tres lidernan di partido si a dirigi nan mes brevemente na prensa. Caroline van der Plas a yama e reunion un "anochi hopi dushi" y a bisa cu BBB por "biba cu" e medidanan cu a wordo acorda. Lider di VVD Dilan Yeşilgöz a bisa cu tabatin algun cos pa papia tocante di dje, "pero mi ta contento cu nos a yega na un acuerdo." Lider interino di NSC Nicolien van Vroonhoven a bisa prensa cu nan lo mester warda te diabierna pa haya sa si hopi a cambia for di e acuerdo di concepto cu a leak.

Fuentenan a bisa NOS cu e lidernan di partido a cera acuerdonan mas cla riba cancelacion di e Ley di Distribucion di Asilo y e obligacion di e municipionan pa provee vivienda pa refugiadonan. VVD tabata preocupa cu eliminacion di e medidanan aki lo no ta factibel pa municipionan.

Cu e Ley di Distribucion di Asilo, gobierno por forsa municipionan pa tuma un parti husto di solicitantenan di asilo. E liberalnan tabata tin miedo cu si kita esaki rapidamente, lo aumenta presion riba e municipionan cu ta tumando solicitantenan di asilo boluntariamente tanten cu e cantidad di hende cu mester di refugio ta keda mescos.

E abolicion di e obligacion di municipionan pa regla vivienda pa refugiadonan - solicitantenan di asilo ken nan peticionnan a ser otorga y cu a ricibi un permiso di residencia - por causa e mesun problema. E distribucion "balansa" den henter e pais lo disparce, mientras cu e cantidad di hende cu mester di vivienda ta keda mescos.

Di acuerdo cu e fuentenan di e medio, e partidonan di coalicion a bay di acuerdo pues cu e abolicion di e medidanan aki mester sucede na mesun momento cu proposicionnan legislativo cu mester reduci e cantidad di solicitantenan di asilo. E Gabinete ta planeando pa entrega e proposicionnan e aña aki.

Lider di PVV Wilders y lider di NSC Van Vroonhoven a reuni varios biaha e siman aki pa supera nan diferencianan mas grandi riba e politica di asilo. Diahuebs anochi, nan a splica nan plannan na e otro dos partidonan di coalicion.

E acuerdo di asilo ta den gran parti un elaboracion di e acuerdonan haci den e acuerdo di coalicion, pero PVV y NSC a agrega algun plan nobo. Esakinan ta inclui cancela e Ley di Distribucion di Asilo e aña aki, no ta obliga municipionan mas pa busca vivienda pa refugiadonan, y baha e periodo valido pa un permiso di residencia di cinco pa tres aña. Nan kier declara tambe partinan di Siria "sigur" pa asina e solicitantenan di asilo Sirio por ser rechasa y refugiadonan por ser manda bek.

E plannan cu a leak ya a ricibi hopi critica di gruponan di interes, municipio- y abogadonan di asilo.

Gobierno Argentino a prohibi funcionnan hereditario den administracion publico

(Infobae) - Vocero presidencial, Manuel Adorni y minister di Desregulacion y Modernisacion, Federico Sturzenegger, a anuncia cu Gobierno a firma un resolucion pa prohibi funcionnan hereditario den e administracion publico.

E medida ta prohibi miembronan di famia y casa di empleadonan estatal fayecido di tuma nan trabou como reemplasante.

Adorni a recorda cu e poder aki, prohibi durante gobierno di Mauricio Macri y reintroduci pa administracion di Alberto Fernandez, tabata inclui explicitamente den e statuutnan y reglamentonan di AFIP, Banco Central y Banco Nacion—entre otro organismonan di Estado.

"E delirio cu ta wordo dera awe ta parti di e mesun logica cu tabata reina na Argentina te dia 10 di december," e vocero presidencial a bisa. For di awor padilanti lo asigna funcionnan a base di merito y esfuerso. "Den e Argentina aki, niun hende no tin sanger blauw," el a agrega.

Segun un comunicado manda pa e ministerio di Sturzenegger, cu e medida aki, "ta profundisa e strategia di racionalisa e tamaño di Estado, cu ya a logra un cortamento di 15% den personal publico y e intimacion pa nan retira sin retraso pa e empleadonan ey cu ta den edad di pensioen."

"E privilegio ilogico aki a pone empleadonan publico riba e resto di trahadonan na Argentina. Pero, for di awor pa dilanti, ken cu ta ocupa un posicion den Estado lo ser scogi solamente pa su idoneidad. Pa pone bon cla, e bentahanan aki nunca mester a existi, pasobra e Constitucion Nacional mes a establece den su articulo 16 cu 'e Nacion Argentino no ta admiti prerogativanan di sanger of nacemento: no tin privilegionan personal of titulonan di noblesa den dje. Tur su habitantenan ta igual dilanti di ley, y admisibel den empleo sin ningun otro condicion cu no ta idoneidad," e comunicado di prensa a bisa.

Cu e decreto nobo, Ministerio di Labor lo no aproba ningun contrato colectivo laboral cu ta inclui beneficionan di e tipo aki. Esaki ta nifica cu lo mester ahusta e acuerdonan sindical pa elimina e beneficionan aki si nan kier ricibi validacion oficial, Gobierno a anuncia.

Ehemplonan di acuerdonan cu ta inclui beneficionan hereditario ta numeroso den e administracion publico nacional, y den hopi caso, nan ta profundamente hancra den e statuutnan di diferente organisacion.

Gobierno di Ecuador ta aumenta interupcion di coriente di 8 pa 14 ora pa dia

(CNN) - E situacion di coriente na Ecuador ta empeorando y e minister encarga cu Energia y Mina, Ines Manzano, a anuncia diahuebs ultimo den oranan di anochi cu cortamento di servicio di coriente lo aumenta di 8 pa 14 ora pa dia a pesar di e hecho cu dia 17 di october presidente Daniel Noboa a ofrece un mensahe pa e pais cu nan lo reduci e recortenan na 8, 6 y 4 ora pa dia gradualmente.

"Nos a tuma e decision doloroso pero responsabel pa modifica e plan di racionamento, aumentando esaki di 8 pa 14 ora pa dia y cu lo tin un evaluacion tur diadomingo," e minister a bisa den un mensahe riba e cuenta oficial di X di Ministerio di Energia.

Manzano a bisa cu un di e problemanan ta e nivelnan abao di e riunan den dos di e plantanan hidroelectrico principal di e pais, Mazar y Coca Codo-Sinclair. El a reitera cu Gobierno ta purba recupera e parke generador di e pais y adkiri fuentenan nobo di energia.

"Nos ta componde e molester cu e anuncio aki por causa den boso bida personal y e efectonan riba boso bida profesional," Manzano a agrega.

E anuncio di minister Manzano a bin algun ora despues di un reunion di e Comision di Conseho Permanente riba energia electrico forma pa representantenan di sector publico y priva.

Gobierno di Daniel Noboa ta confronta e crisis energetico memey di malcontento di ciudadanonan, critica di sector empresarial, cambionan den orario di scolnan, di trabou, perdidanan economico y impacto riba gruponan vulnerabel.

Varios persona afecta a indica na CNN cu presidente Noboa mester a tuma medidanan efectivo y rapido asina cu el a asumi poder na november 2023, ya cu e situacion dificil di generacion di coriente reporta pa e pais tabata publico y Instituto Nacional di Meteorologia y Hidrologia (INAMHI) a pronostica un secura severo na 2024 debi na e fenomeno di El Niño.

Dia 7 di september, e situacion compleho di energia na Ecuador a empeora despues cu e pais a confronta un blackout sorpresa nobo cu a laga un bon parti di e provincianan di e pais sin servicio di coriente. E incidente a ser atribui pa Ministerio di Energia na un fayo den un substacion.

Sinembargo, algun dia despues Gobierno a ordena jornadanan nobo di blackout programa cuminsando dia 18 di september pa haci mantencion na e sistema. E situacion a empeora despues y Gobierno a anuncia cu e blackoutnan lo extende durante e proximo simannan debi na e secura, e bahada di reservorionan hidroelectrico y e deterioro di varios planta di coriente, entre otro aspecto. Agrega na esey tabata cu Colombia a stop di bende energia na Ecuador.

Interupcion di coriente a cuminsa un luna y mey pasa den e pais Sur Americano y autoridadnan di energia a indica cu nan lo sigui sin determina un fecha final oficial. E blackoutnan a cuminsa cu 8 ora pa dia, y poco despues a aumenta pa 12 ora pa dia, dependiendo di e ciudadnan y barionan.

Despues, Gobierno a standardisa blackout te cu 10 ora pa dia, mientras cu siman pasa, Presidente Noboa a ofrece un reduccion semanal di 8, 6 y 4 ora pa dia gradualmente. Un oferta cu no por a cumpli despues di e anuncio di diahuebs ultimo pa aumenta e blackoutnan na 14 ora pa dia.

Jamaica: A declara estado di emergencia na Kingston despues di tiroteo masal na wega di futbol na Rockfort

(JamaicaObserver) - Un estado di emergencia publico (SOE) a ser declara na Rockfort y su areanan rond di e Division Oost di Kingston. Esaki ta sigui e tiroteo fatal di cinco persona den un partido di futbol na Rockfort dialuna anochi.

E SOE a ser declara despues di evaluacionnan profundo di e forsanan di seguridad cu a indica cu e nivelnan eleva di actividad criminal violento dentro di e areanan designa tabata di tal severidad y escala cu nan ta forma un menasa significante pa e seguridad publico, segun un comunicado di gobierno.

E fronteranan di e estado di emergencia publico ta ser defini di e siguiente manera:

West: Na e parti west, e frontera ta extende den e direccion noord for di e crusada di Michael Manley Boulevard y South Camp Road, despues ta sigui noord-oost canto di Vineyard Road y despues te na e final di Diana Drive;

Noord: E frontera noord ta extende den e direccion oost for di Diana Drive te na Lexington Avenue, despues riba Deanery Road te na e crusada pa Mountain View Avenue. E frontera ta extende despues pa oost canto di un liña iregular imaginario te na e frontera di e parokia comparti di San Andres y San Tomas;

Oost: E frontera oost ta extende den un direccion zuid canto di e frontera di parokia comparti di St. Andrew y St. Thomas te na e costa;

Zuid: E frontera zuid ta extende pa direccion west canto di e costa di St. Andrew, despues canto di e liña di costa di Kingston te na e crusada di South Camp Road y Michael Manley Boulevard.

Comentando riba e declaracion di e SOE, prome minister Andrew Holness a bisa, "E asesinatonan di diadomingo anochi na Rockfort a shock e nacion. Nos a tuma pasonan decisivo pa salvaguardia bida di nos ciudadanonan y preveni mas actonan di violencia organisa. Gobierno, den un coordinacion estrecho cu e forsanan di seguridad, ta compromete na tuma e pasonan urgente pa restaura orden y garantisa e seguridad di e residentenan afecta."

"E seguridad y seguridad di nos ciudadanonan ta nos prioridad maximo. E acto di teror aki na Rockfort ta un menasa grave pa e paz di nos nacion, y nos lo no permiti elementonan criminal destabilisa nos comunidadnan. E forsanan di seguridad a ser mobilisa completamente, y nos lo usa tur recurso disponibel pa trece e perpetradornan dilanti husticia y restaura trankilidad," vice prome minister y minister di Seguridad Nacional, Dr. Horace Chang a agrega.

Trinidad y Tobago ta busca compensacion di 244 dollar miyon pa dañonan causa pa derame di petroleo

(TrinidadExpress) - E barco Solo Creed a ser deteni na Angola pa sigura e demanda di Trinidad y Tobago pa mas cu $244 miyon na daño resultante di e derame di petroleo di februari na Tobago, e ministerio di Energia a bisa.

E ministerio a haci e declaracion un dia despues cu minister di Finanzas Colm Imbert, na nomber di Fiscal General Reginald Armour, a anuncia e aresto di e Solo Creed durante su likidacion di e Proyecto di Ley di Aprobacion (Aña Financiero 2025), den Senado diaranson .

"E ministerio di Energia y Industrianan di Energia (MEEI) ta contento di informa na publico cu di acuerdo cu e procedemento presenta pa Republica di Trinidad y Tobago na Republica di Angola e barco Solo Creed a ser ordena pa Corte pa ser aresta pa sigura e demanda di Trinidad y Tobago," el a declara.

Ningun individuo a ser reporta como aresta relaciona cu e incidente.

E ministerio di Energia a bisa cu e Solo Creed tabata responsabel pa "daño substancial na medio di subsistencia di personanan y e medio ambiente di Tobago causa pa e derame di petroleo na februari 2024 durante e operacionnan di touw di un barco.

"E procedemento di aresto a ser presenta na Angola despues di un persecucion implacabel di e Solo Creed door di e Oficina di e Fiscal General y ministerio di Asuntonan Huridico cu e asistencia y sosten di e ministerio di Energia y Industrianan di Energia, e Wardacosta di Trinidad y Tobago y e Division Maritimo di e ministerio di Obra y Transporte," el a declara.

"E aresto a ser ordena pa Corte pa permiti e Republica di Trinidad y Tobago proteha e frutanan di su demanda pa recupera un suma di mas cu $244 miyon. E suma aki ta un cifra preliminar den e fase aki ya cu e gastonan completo di e derame aki ta sigui den evaluacion," e ministerio di Energia a declara.

A ordena e aresto di e Solo Creed na Luanda, Angola, y consecuentemente lo no ser permiti pa bandona e hurisdiccion ey a menos cu seguridad ser presenta pa sigura e interes di e pais aki, segun e ministerio di Energia.

"E seguridad ey lo duna proteccion pa satisface e demanda y compensa pa e daño resulta di e derame di petroleo banda di Tobago durante e operacionnan di touw di e barco na februari," el a declara.

"Gobierno lo sigui cu tur proceso legal na Trinidad y Tobago y otro caminda pa garantisa cu e derecho- y interesnan di e pueblo di Trinidad y Tobago ta ser proteha y vindica. Nos lo tuma tur paso pa tene e doñonan y/of personanan interesa den e barco responsabel pa e daño extenso causa na e medio di subsistencia di e hendenan y medio ambiente di Tobago," e ministerio di Energia a enfatisa.

Te cu augustus, casi 60 mil bari di combustibel (cu a basha for di e barco cu a bolter cu tabata den proceso di touw pa e Solo Creed) a ser saca for di lama y costa, incluyendo for di e area di rif di Cove na Tobago cu ta sensitivo na medio ambiente.

E ministerio di Energia a bisa cu e ta sigui tambe e buskeda di e recuperacion di e sumanan di placa gasta durante e ehercicio di limpiesa for di e Fondo Internacional di Compensacion di Contaminacion di Azeta (IOPC).
Durante e Comision Permanente di Finanzas den Parlamento, minister di Energia Stuart Young a expresa confiansa cu Trinidad y Tobago lo recupera e mayoria di e placa gasta riba e derame di petroleo di Tobago.

Young a bisa cu Gobierino tabata exitoso den su aplicacion na IOPC cu sede na Reino Uni.

IOPC ta provee compensacion financiero pa daño di contaminacion di azeta cu ta sucede den estadonan miembro, resultando di derame di petroleo persistente for di tankeronan, su website a indica.

Aruba Airport Authority N.V:

Oficialmente un miembro di Hidden Disabilities Sunflower

Aruba Airport Authority N.V. ta contento pa anuncia cu Queen Beatrix International Airport (AUA Airport) ta oficialmente un miembro di "Hidden Disabilities Sunflower Network". Esaki ta parti di e esfuersonan di aeropuerto pa crea un ambiente inclusivo y di apoyo pa e empleadonan, e pasaheronan y demas usuarionan.

Actualmente, un di cada seis di e poblacion mundial ta biba cu algun tipo di discapacidad, loke ta ekivalente na aproximadamente 1.3 biyon di hende. Mientras cu algun discapacidad ta visibel, hopi otro ta scondi of un combinacion di tur dos. E condicionnan aki por ta temporal, ocupacional, situacional of permanente y ta inclui condicionnan neurologico, cognitivo y di neurodesaroyo, entre otro. E red global di "Hidden Disabilities Sunflower" ta permiti e personal di aeropuerto pa reconoce e individuonan cu ta bisti "lanyard" oficial di "sunflower" y puntra con nan por sostene nan y pa asina nan por cumpli cu nan necesidadnan di acceso, haciendo loke ta invisibel bira visibel.

Riba diabierna dia 25 di october 2024, a lansa oficialmente e "Hidden Disabilities Sunflower Program" cu un ceremonia chikito na AUA Airport durante Siman Internacional pa Conscientisacion di Discapacidad Invisibel (International Invisible Disability Awareness Week) den presencia di Maureen de Mooy-Schreuder, Embahador di Hulanda y Belgica pa Hidden Disabilities Sunflower team, Carolina Thiel-Span, Presidente di Fundacion Autismo Aruba (FAA) y defensor di "Sunflower", Sary Wernet-Kelly, Revalidation Therapist na Fundacion Arubano di esnan Visualmente Incapacita (FAVI), Team di Salud y Sostenibilidad di AAA, demas colega y comunidad di aeropuerto.

E ceremonia a inclui un discurso den nomber di e team di "Hidden Disabilities Sunflower Program", FAA y AAA, a conclui cu ponemento di e prome sticker oficial di "Hidden Disabilities Sunflower" na e punto di control di siguridad door di Byron Lesire y Kay Quandus, ambos ta embahador pa Fundacion Autismo Aruba. Pa resalta e ocasion special aki, tanto e empleadonan como e pasaheronan a haya un cuki cu e tema di "sunflower" como parti di e lansamento oficial.

Prome cu e lansamento, durante luna di september y october 2024, aproximadamente 200 empleado incluyendo personal di siguridad di aeropuerto, concessionaires, agentenan di servicio na cliente y demas persona envolvi den e operacion di aeropuerto, a ricibi un training di conscientisacion pa nan familiarisa nan mes cu e programa Hidden Disabilities Sunflower. A informa e miembronan di personal con pa yuda cu respet y eficiencia, garantisando cu cada bishitante ta sinti nan mes sosteni y balora.

"Nos ta reconoce y lo sigui defende e importancia di inclusion y diversidad na nos aeropuerto. Nos ta super orguyoso di anuncia nos miembresia di e "Hidden Disabilities Sunflower" y ta boga pa crea un luga di trabou sigur y acogedor pa tur nos empleadonan, pasaheronan y comunidad di aeropuerto. Door di adopta e "Hidden Disabilities Sunflower", nos ta demostrando nos sosten na e individuonan cu discapacidad invisibel", asina Angeline Flemming, Director Health and Sustainability, a expresa.
Paul White, CEO di Hidden Disabilities Sunflower, a enfatisa cu: "Nos ta encanta di por yama bonbini na Aeropuerto di Aruba na e red global di "Hidden Disabilities Sunflower". E "sunflower" ta un herment di comunicacion efectivo pa e pasaheronan duna señal na e personal di aeropuerto cu nan lo mester ofrece ayudo, comprension y bondad. E ta haci un diferencia positivo pa e experiencia di biahe pa e personanan cu tin discapacidad invisibel".
Pa mas informacion tocante Hidden Disabilities Sunflower bishita nan website: hdsunflower.com.

Tocante AUA Airport
Tocante AUA Airport AUA Airport ta un di e aeropuertonan mas ocupa den region Caribe, cu mas di 25 diferente aerolinea operando na Aruba contribuyendo na casi 3 miyon pasahero pa aña y brindando servicio aereo na 31 pais y 45 destinacion non-stop rond mundo. Di e mercadonan cu AUA Airport ta brinda servicio na dje, 77% ta di Merca y Canada, 15% ta di Latino America, 4% ta di Europa y 4% ta di Caribe Hulandes.

AUA Airport ta reconoce cu esaki ta danki na un economia stabiel, clima politico, hospitalidad, populacion diversifica y siguridad general di nos isla. AUA Airport su aspiracion ta pa converti den un di e aeropuertonan mas sostenibel, sigur y prepara pa futuro den e region di Latino America y Caribe, brindando un espacio laboral confiabel, cu e instalacionnan moderno y ademas cu un excelente servicio n'e cliente p'asina por refleha e hospitalidad di Aruba, contribuyendo na un futuro prospero pa Aruba.

Haya sa mas di loke ta pasando na AUA Airport door di bishita www.airportaruba.com y conecta cu AUA Airport riba Twitter.com/Aruba_Airport, Facebook.com/ArubaAirport, Instagram.com/arubaairport, TikTok.com/@arubaairport y Linkedin.com/ArubaAirport.

Ehecutivo di Hallmark ta bisa cu celebridadnan Lacey Chabert y Holly Robinson Peete ta "birando bieu"

(AP)—Vice presidente ehecutivo di programacion na Hallmark Media, Lisa Hamilton Daly, a instrui un ex-empleado pa no recluta "hende bieu" pa rolnan di Hallmark, bisando cu "nos streanan femenino ta birando bieu," segun un caso entrega contra e red e luna aki y obteni pa AP.

Penny Perry, un director di reclutamento cu a entrega un caso na e Corte Superior na Los Angeles dia 9 di october, a alega cu el a ser despedi inhustamente for di e red conoci pa su peliculanan 'feel-good' pa via di su edad, y a pesar di evaluacionnan tremendo riba su prestacion. "E 'happy ending' di Hallmark ta storianan pa television so," e keho ta bisa. "Den caso di Sra. Perry, no tabatin un fin contento, y ningun episodio contento pa termina su carera cu Hallmark. En bes di esey, su episodio final a ser daña cu acoso discriminatorio riba su edad y habilidad. Y un terminacion descuidadoso cu a hort'e di su carera respeta, su orguyo y su bienestar."

Den un declaracion, Hallmark a nenga e acusacionnan, agregando: "Hallmark ta sigui recluta y mantene relacionnan positivo y productivo cu actornan talentoso representando un spectrum amplio di diversidad, incluyendo actornan cu ta varia den edad."

Segun e caso, Hamilton Daly a conta Perry cu nan mester "reemplasa" e "talento bieu" incluyendo Lacey Chabert di 42 aña, ken a hunga den decenas di pelicula di Hallmark, hopi di nan cu tema di Pasco, y a hunga e rol di Gretchen Wieners den Mean Girls (2004), bisando cu Chabert ta "birando mas bieu y nos mester busca un persona manera e pa reemplas'e ora e bira bieu."

E caso ta agrega cu Hamilton Daly a bisa di e actriz di 60 aña Holly Robinson Peete: "Ningun hende kier e pasobra e ta demasiado caro y birando demasiado bieu. E no por hunga e rolnan principal mas."

Hallmark a argumenta: "Lacey y Holly tin un hogar na Hallmark. Generalmente nos no ta comenta riba un litigacion cu ta pendiente. Y mientras nos ta nenga e acusacionnan aki, nos no ta bay discuti un relacion di empleo den media," segun un representante di compania a conta AP den un declaracion via e-mail.

Chabert ta hunga den un pelicula nobo di Hallmark yama The Christmas Quest, cual lo estrena dia 1 di december, y ta anfitriona e serienan di realidad "Celebrations with Lacey Chabert," segun e website di Hallmark. Representantenan pa Chabert y Robinson Peete no a responde ainda na un peticion pa comentario.

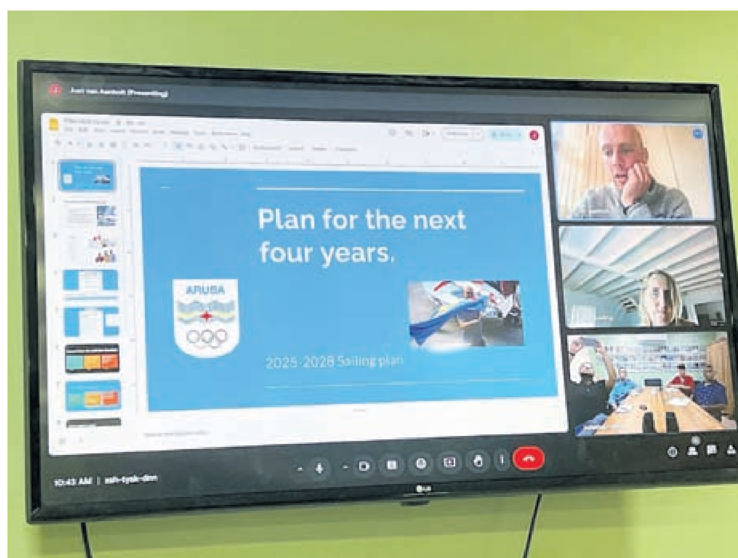
Perry mes a wanta acoso discriminatorio contra edad na e compania, y Hamilton Daly—ken aparentemente ta keda haci referencia na edad como un atributo negativo y no ta fit cu e imagen di e red—"a conta Sra. Perry cu e tabata demasiado "bieu" pa mantene su trabao na Hallmark," e caso ta bisa. Tambe e ta acusa e vice presidente di programacion y desaroyo, Randy Pope, di ridicula Perry su condicion multiple sclerosis por medio di burl'e ora e no pronuncia palabra- of nombernan corecto—un sintoma di e condicion.

"Desafortunadamente, Hallmark a trata un veterano di Hollywood e manera aki y nos ta spera cu e accion aki lo resulta den un cambio den Hollywood y tur ambiente di trabao," abogadonan di Perry, Lisa Sherman y Josh Schein, a bisa den un declaracion. E acusacion ta surgi en medio di un periodo di tumulto pa Hollywood, puntua pa manifestacionnan laboral, e pandemia y e revolucion di plataformanan di streaming.

Ta mira atras na un Ciclo Olimpico exitoso, cu gran plannan pa e futuro

A reuni virtualmente cu atleta Olimpico, Just van Aanholt di Vela

Como un aspecto importante di e evaluacion di e ultimo Ciclo Olimpico, ta priorisa e reunion nan cu e grupo mas importante di e proceso, nos atletanan. Despues di a hasi varios reunion presencial caba cu diferente atleta, a cuminsa e proceso di reuni cu esnan cu no ta biba na Aruba actualmente, p'asina intercambia pensamento y informacion na mes momento refleha riba e ciclo cu a caba di conclui.

Den e caso aki, e iniciativa a bin di e atleta mes, Just van Aanholt, un atleta cu no solamente a participa na e Weganan Olimpico di Paris 2024, si no tambe a logra un medaya pa Aruba na e Weganan Centro America y del Caribe na San Salvador 2023 y clasificacion pa Weganan Olimpico na Weganan Panamericano Santiago 2023.

Durenta e combersacion cu a ser hiba cu Just, a cuminsa na splica cu Comite Olimpico Arubano ta den pleno proceso di evaluacion, analisando tur informacion tecnico y financiero p'asina cuminsa prepara e plan strategico pa e siguiente 4 aña nan. Den cuadro di esaki, claramente ta den proceso di evalua tur informacion di Just, y cu esaki pronto lo wordo presenta na e federacion "Aruba Sailing Associacion (ASA)". Importante pa destaca ta cu Just a conoce un Ciclo Olimpico hopi exitoso, y a felicita su persona pa un tremendo prestacion. E disciplina di vela cu e ta competi aden cu ta ILCA-7, ta un di esun nan mas competitivo y apesar di esaki e la logra bon resultado.

Despues di a splica e situacion di e banda di COA, Just a cuminsa na informa cu e la dicidi di kier sigui competi un Ciclo Olimpico mas, pero cu un cambio clave. E lo bay cambia di disciplina di vela, unda cu e lo sigui nabega den e categoria di SUNFISH. Esaki sigur no ta un categoria desconoci pa COA, como su mesun ruman muhe y atleta Olimpico Philipine van Aanholt a competi na Weganan Panamericano na Santiago 2023 den e mesun disciplina y a logra un medaya di plata pa Aruba.
Importante pa tene na cuenta ta cu e SUNFISH no ta un disciplina den e programa di e Weganan Olimpico, pues su enfoke lo bira pa obtene un bon resultado na otro Weganan grandi den e calendario di e Ciclo Olimpico, manera e Weganan ODESUR, CAC y finalmente Panamericano na 2027. Esaki tambe ta hiba cune cu e nivel di atleta cu Just ta y cu su capacidadnan cu e la desaroya den ILCA-7, sigur lo traspasa pa un exitoso cambio di disciplina. Den aña 2022 Just a competi den e "World Championships" di SUNFISH, y sin mucho preparacion specifico pa cu e barco special aki, a logra keda na un di 5 luga.

Cu bista riba un mihor rendimento y posibel resultadonan a base di e cambio, a cuminsa prepara un plan competitivo pa e siguiente añanan, cu meta prinicipal pa competi den tur e weganan di e siguiente Ciclo Olimpico, cu tur gana di logra medaya na esakinan pa pais Aruba. A finalisa e reunion cu algun punto di interes cu lo wordo desaroya di ambos banda, pa asina den un siguiente reunion elabora riba esakinan, y asina sigui traha riba e plan strategico pa futuro.

Delegacionnan di futbol representando Aruba a demostra nan talento y resilencia durante partidonan na Hulanda

Na comienso di siman Aruba Voetball Bond (AVB) a anuncia cu nan lo ta mandando dos delegacion di Aruba pa participa den weganan amistoso contra equiponan Hulandes pa fortalece e desaroyo di futbol na Aruba. E delegacionnan aki tabata inclui e hobennan di TDS U12 y e equipo Femenino Nacional di Aruba.

Desde nan yegada na Hulanda, e delegacionnan por a probecha di algun dia di entrenamento prome cu nan partido contra dos equipo Hulandes. Ademas, e equipo femenino tambe a haya e oportunidad pa haya un tour di e stadion di Sparta Rotterdam, siñando di e historia rico di e club y hasta subi riba veld.

Diaranson dia 23 di october, equipo TDS U12 a enfrenta Sparta U12, un di e clubnan profesional mas prestigioso na Hulanda. E wega a consisti di cuatro set di 20 minuut. E partido aki a demostra e potencial y oportunidad increible pa e futuro di futbol na Aruba.

Banda di e hobencitonan di TSD U12, diahuebs e equipo femenino nacional a enfrenta NAC Breda Dames den un wega pisa, cayendo atras cu un perdida 4-2. Un gol pa e equipo a drenta danki na Tariana Doornkamp, cu un otro drentando via auto gol. A pesar di e condicionnan no familiar y clima friu, e equipo femenino a demostra nan talento y resilencia riba veld.

Potretnan di AVB riba Facebook.

Campionato Nacional di hisamento di peso

Aruba Amateur Weightlifting Association lo bai tin nan Campionato Nacional di hisamento di peso. Esaki ta ser teni riba diadomingo awor 27 october 2024. Esaki ta ser teni den Compleho Deportivo Frans Figaroa na Noord.

E club nan cu ta participa ta Paradise Strength Aruba, E2REP Fitness, TNT Gym, BFN Crossfit. Tambe atleta di Corsou y di Canada ta presente den e evento aki. Pisamento di atletanan ta 8:00am y competencia ta start sali pa 10:00am.

Den e Campeonato Nacional aki lo duna reconocimento na tres referee cu ta Frederick Tromp, Sergio Faro y Remi Wever cu tin hopi aña ta asisti como referee den nos competencianan local.

Tambe lo ta presente Yhurisen Molenaar for di Corsou cu luna pasa a bira campeon mundial den categoria di masters na Finlandia. Otro atleta cu ta participa ta e famoso atleta di apenas 11 aña ta Rory van Ulft cu ta bin for di Canada pa participa hunto cu nos atletanan di Aruba. Ta wordo hisa den diferente categoria den Youth, Junior, Senior y Master. Nos por spera sigur un bunita competencia yen di ambiente deportivo unda sigur varios di e atletanan lo bataya duro contra di otro.

Aruba Amateur Weightlifting Association kier a invita tur fanatico di e deporte di Weightlifting pa bin apoya nos atletanan den e Campeonato Nacional di hisamento di peso cu ta tuma luga den Compleho Deportivo Frans Figaroa na Noord.

Entrada ta gratis pa grandi y chikito.

PSG mester paga Mbappé 60 miyon dollar pero club ta apela decision

(AP) - E liga Frances su comision di apelacion a mantene e decision cu ta ordena Paris Saint-Germain paga Kylian Mbappé 55 miyon euro den salario no paga.

E comision legal di LFP a declara na fabor di Mbappé luna pasa sinembargo PSG a insisti cu e no ta debe e futbolista placa y a apela. E partidonan un biaha mas a ser scucha dia 15 di october y e veredicto a keda sin cambia diabierna.

"(PSG) mester paga su persona e partinan di su salario cu e ta pidiendo," LFP a conta The Associated Press den un e-mail. "E decision aki no ta suheto di mas apelacion, pero por ser hiba dilanti e comite ehecutivo di FFF (Federacion di Futbol Frances)."

PSG a bisa cu Mbappé ta demostrando "mala fe" y cu e tin intencion di bataya e veredicto un biaha mas, sin elabora mas riba e decision. Mbappé anteriormente a rechasa un oferta cu e comision a haci den su disputa cu PSG, bisando cu e club ta debe su persona 3 luna di salario y e ultimo tercer parti di un bonus pa lealtad.

El a uni na Real Madrid e zomer aki cu un transferencia gratis despues di yega un record den e club di 256 gol den 7 aña pa PSG.

PSG a argumenta cu ora Mbappé a keda sinta den e temporada di 2023-24 - despues di su decision pa no extende su contract - tabatin un acuerdo verbal unda el a opta pa renuncia na tur bonus pa asina por bolbe na e team.

"PSG lo keda obliga di hiba e caso dilanti e cortenan competente mientras ta sigui, no aceptando e mala fe, purba yega na un solucion amigabel cu e hungado," e club a declara.

Auto a dal un hoben y mand'e abao y kap su cabes na Tarabana y bandona e sitio

Diahuebs anochi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Tarabana, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprонde cu aki ta trata di un accidente hit & run unda cu un auto a dal un damita y a sigui core bay. E damita na su caida a ricibi un cap na cabes na yegada di e ambulans nan a atende e damita y a transporte pa hospital.

Departamento di trafico a pasa pa tuma e detayenan di e accidente aki.

Chauffeur burachi deteni despues di un accidente na Tanki Leendert

Diabierna madruga a drenta informe di un accidente na Tanki Leendert, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente unda cu un chauffeur no a regula su velocidad ni a mantene distancia y ademas e chauffeur ta burachi y a bay dal tras di e auto su dilanti. Polis a test e y el a surpasa e limite di alcohol permiti den e sistema di un persona.
Mas despues e chauffeur a keda hiba pa hospital pero a keda deteni.

Informe falso di un pelea na E.P.B. Hato ta stroba polisnan

Diabierna mainta a drenta informe di un pelea na E.P.B. Hato, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin resulta cu no tin ningun pelea cu a tuma lugar na e school.

Pa evita mas accidentenan na e birada peligroso di Ribeirostraat mester kartel e caminda

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na Ribeirostraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente unda cu un chauffeur biniendo zuid a primi su brake pero e auto mes a sigui bay zuid y a bay dal den banda di e bus. E chauffeur a resulta levemente herida.

Na yegada di e ambulans nan a atende e chauffeur.

Polis a logra gara ladron banda di Pro Catedral San Francisco

Diahuebs anochi a drenta informe di cu tin un ladron activo banda di Pro Catedral San Francisco, mesora a dirigi algun patruya na e sitio.

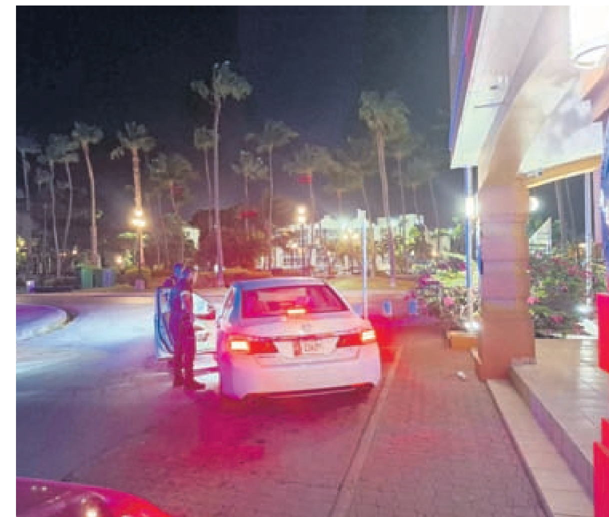
Na yegada di e patruya a bin logra compronde cu un otro patruya ta tras di un sospechoso di ladronicia, e sospechoso ta banda di Setar, despues cu e ta patras di Island Finance, despues patras di C.M.B. unda eynan el a keda captura patras di Aruba Bank.

Nan logra captura y detene e sospechoso.

Polis a detene chauffeur burachi cu a dal un pilon y a pega soño tras di stuur

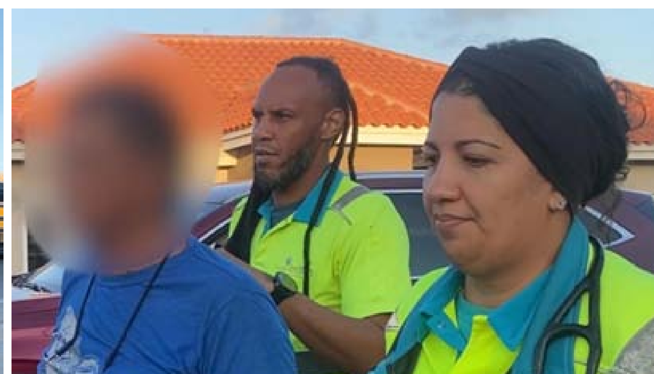
Diahuebs madruga a drenta informe di cu tin un homber burachi drumi den auto cu a dal un pilon di beton banda di Chaos, mesora a dirigi polis na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un chauffeur burachi a accidenta y a pega soño door di e bebe hopi. Polis a lant'e y a nota cu e chauffeur ta burachi y a detene.

Chauffeur a haci lo corecto ora el a mira chauffeur di bus ta core memey di caminda cu muchanan di school

Diahuebs mainta a drenta informe di un pelea riba caminda na Shaba, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a compronde cu no ta trata di un pelea sino un acto generoso y noble ora cu un chauffeur a wak e bus di school ta coriendo malo y e chauffeur di bus no tabata reacciona el a core subi e bus y a logra kita e yabi di e bus.

Polis a nota cu e chauffeur no tabata apto pa stuur e bus y a ripara cu el a bira malo y a pidi un ambulans.

Na yegada di e ambulans nan a atende e chauffeur na e sitio mes y a yama e personanan encarga cu e bus pa manda un otro chauffeur di bus pa sigui hiba e muchanan na nan respectivo scol.

Accidente pa falta di preferencia na crusada Avenida Milio Croes cu Druivenstraat

Diahuebs merdia a drenta informe di un accidente na e crusada Druivenstraat cu Avenida Milio Croes, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compromde cu aki ta trata di un accidente unda un cu un chauffeur no a duna preferencia na un Honda CRV. Un rato despues un otro auto a pasa dal e auto y a sigui.

Hoben di 14 aña a bebe cantidad di pildo cu menos bon intencion cu su mes

Diaranson anochi a drenta informe di cu un damita di 14 aña lo kier a comete daño na su mes bebiendo cantidad di pildo, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e mucha muhe lo a bebe cantidad di pildo cu menos bon intencion cu su curpa. Polis a compronde cu ainda e ta na tino y por a comunica cun'e y el a laga sa cu e no ta sinti su mes bon.

Na yegada di e ambulans nan a atende e hobencita y a hib'e hospital.

Polis a bay intermedia entre doño di un auto y doño di 2 cacho

Diaranson anochi a drenta informe di cu tin 2 cacho Fila Brasilera cu a ataca bumper di un auto na Mativididri, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e chauffeur a wordo sorprendi pa 2 cacho Fila Brasilera den Matividiri cu a garna e bumper di su auto causando basta daño. Ora polis a bay check pa e cachonan esaki a ser hinca den nan cura caba.

Polis a bay atende cu e doño cu ley ta prescribi cu e cachonan no mag di ta riba caya y cualkier daño cu nan ocasiona e ta para responsabel pa esaki.

Problema di pareha a sigui despues di cu polis a bay for di Edisonstraat y e biaha aki cu detencion

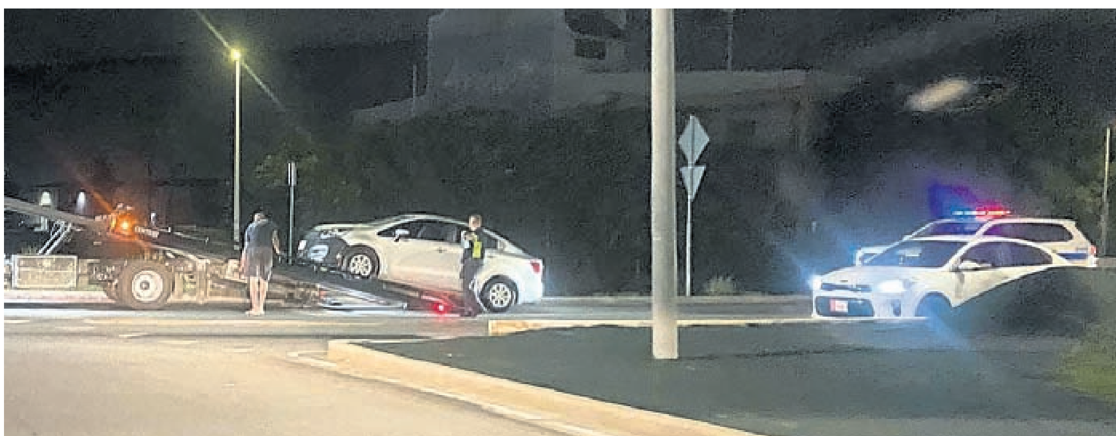
Diaranson anochi laat a drenta informe di cu tin un problema di pareha na Edisonstraat, mesora a dirigi patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a intermedia den e asunto maske a laga nan trankil y nan a bay drumi den camber separa. Ni un paar di minuut cu polis a bay problemanan a sigui y polis mester a bolbe bay. E biaha aki polis a detene e homber.

Polis a bin haya un auto cu a hit & run para na e rotonde Cumana

Diaranson den oranan di anochi a bin encontra cu un auto para na e rotonde Cumana ora a controla e number a bin descubri cu aki ta trata di un auto cu tabata envolvi den un accidente hit & run mas tempran banda di Pricesmart.

Mesora polis a solicita presencia di un takelwagen pa bin busca e auto confisca.

Invitacion pa Misa Hubenil na Kapel di Alto Vista

Pastoral Hubenil Aruba (PHA) conhuntamente cu parokia Sta. Anna na Noord, ta invita tur hoben y pueblo di Aruba en general pa un Santo Rosario sigui pa Santo Sacrificio di Misa diamars, 29 di october venidero na Kapel di Alto Vista.

Tanto e rosario y e santa misa ta na honor di Birgen Maria, Reina di Santisimo Rosario di Alto Vista, patrona di pais Aruba.

Luna di october ta luna di rosario y ki mas bunita pa nos cera e luna aki cu dedicacion na nos Mama Maria cu advocacion di Birgen di Santisimo Rosario.

Na entrada di kapel ta bay tin macutu pa haci donacion di comestibel y of producto pa esnan di menos recurso.

Un y tur ta keda cordialmente invita pa asisti na nos kapel riba e ultimo diamars di luna di october. Orario: 5.30 pm Santo Rosario pa hobennan // 6.30 pm: Santo Sacrificio di Misa.

Resultado Sorteo
October 25

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
2327	3560	1123	5420
0437	4637	SUPER5	6841
6164	1871	-	5239

MERDIA

CAT4CHI	Sorteo # 4429
	1033
	0744
	3665
MULTI-X	X2
BIG 4	Sorteo # 4429
	9782
MULTI-X	X2
1OFF	Sorteo # 2485
	3086
ZODIAC	Sorteo # 4429
	3805
	Leo
LUCKY 3	Sorteo # 1303
	040
MULTI-X	X2

ANOCHI

CAT4CHI	Sorteo # 8382
	2157
	7678
	1521
MULTI-X	X2
BIG 4	Sorteo # 7426
	1562
MULTI-X	X2
1OFF	Sorteo # 2131
	8469
ZODIAC	Sorteo # 6185
	3426
	Virgo
LUCKY 3	Sorteo # 1115
	976
MULTI-X	X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	100.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA

03-06-08-13-29

Sorteo # 6635		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	50.000,-
69	x Match 4	
1901	x Afl 8,00	

MINI MEGA

21-22-27-29

Sorteo # 1709		Mega Ball 05
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	260.000,-
2	x Afl. 500,00	
43	x Afl 50.00	
56	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 360.000,-**

WEGA DI NUMBER KORSOU

Sorteo #

Minister Geoffrey Wever ta invita empresarionan creativo registra pa e Qreative Business Academy

E industria creativo tin un rol importante den desaroyo economico di Aruba, y diversificacion di e producto Aruba. Vision y maneho economico di ministerio di Asuntonan Economico tin como prioridad pa sostene e Orange Economy—e industria creativo cual ta encera tur arte, artesania, musica, baile, entre otro aspectonan creativo, como negoshi.

Durante un conferencia di prensa, diahuebs 17 di october 2024, minister Geoffrey Wever a anuncia cu hunto cu Qredits Aruba lo bay ofrece e Qreative Business Academy pa duna e comerciante creativo e guia con pa habri y expande un negoshi. E Qreative Business Academy ta un otro colaboracion entre Qredits Aruba y Gobierno di Aruba, pa provee tayernan dedica specificamente na e necesidadnan di un empresario creativo.

E Creative Business Acadamy tin un trayecto di 10 siman, bou guia di un docente cu lo yuda bo desaroyo bo plan di negoshi y bo plan financiero durante diferente sesionnan. Desde awe por registra via e link: http://bit.ly/4hcmPwq. Kick off mes di e tayernan lo ta 19 di november proximo.

E biaha aki Cadushi Festival tambe lo forma parti di e colaboracion aki unda cu e participantenan na e Qreative Business Academy ta haya oportunidad pa 'show case' nan productonan durante e festival.

Minister Wever ta gradici Qredits Aruba pa e bon cooperacion manera semper, y tambe Cadushi Festival pa a uni na e colaboracion aki. Un invitacion special ta bay na tur empresario creativo. Registra y aporta na bo propio conocemento y fortifica bo skills empresarial pa asina hunto hiba Aruba su industria creativo padilanti.

Parokia Inmaculada Concepcion y Asistencia Social Sta. Cruz ta organisa un Food Drive

Parokia Inmaculada Concepcion hunto cu Asistencia Social Sta. Cruz ta tene riba dianan 26 y 27 di october 2024 un Food Drive. Esaki lo ta di 8or di mainta te cu 1or di merdia na Centro San Martin.

Meta di e food drive aki ta pa yega na suficiente comestibel pa cumpli cu nos clientenan den e luna nan cu ta sigui. Nos ta haci un apelacion riba generosidad di nos parokianonan, pueblo di Aruba en general y tambe nos comerciantenan.

Por pasa riba e dos dianan menciona y lo ta bay tin personanan presente pa tuma esaki. No tin mester di baha fo'i auto. Di antemano nos ta gradici un y tur cu ta duna un man pa yuda un ruman.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Trupiaal:	Seroe Preto:
Tel. 583 8560	Tel. 584 4833
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

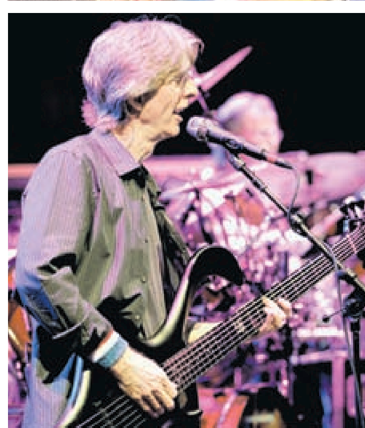
Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Miembro fundador di Grateful Dead y bahista influencial Phil Lesh ta fayece cu 84 aña

(AP)- Phil Lesh, un violinista y trompetista cu training clasico cu a haya su pasion berdadero ora el a reinventa e rol di baho den rock como miembro fundador di Grateful Dead a fayece diabierna cu 84 aña.

Lesh su fayecimento a keda anuncia riba su cuenta di Instagram. Lesh tabata e miembro mas grandi y un di e miembronan sobreviviente di e banda cu a defini e genero "acid rock" cu a surgi na San Francisco den 1960.

"Phil Lesh, bahista y miembro fundador di The Grateful Dead, a fayece den paz awe mainta. E tabata rondona di famia y yen di amor. Phil a trece un felicidad inmenso na tur hende rond di dje y ta laga atras un legado di musica y amor," e declaracion riba Instagram ta informa.

E declaracion no a cita un causa specifico di morto y ta purba yega na representantenan pa detayenan adicional pero no tabatin exito. Lesh anteriormente a sobrevivi cancer di prostat, cancer den su blaas di urina y un transplante di higra necesario a causa di e efectonan debilitante di un infeccion di hepatitis C y añanan di bebemento pisa.

Lesh su morto ta bini dos dia despues cu MusiCares a nombra Grateful Dead su Persons of The Year. MusiCares, cual ta yuda profesionalnan den musica cu tin mester di asistencia financiero of otro tipo, a cita Lesh su Unbroken Chain Foundation entre otro iniciativanan filantropico.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: temporalmente hopi nubia cu un awasero local

Temperatura maximo 33 grado Celsius
Temperatura minimo 27 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 34 pa 39 grado Celsius
Uv index: 10

Bahada di solo: 6:16pm
Subida di solo: 6:32am

Biento:
Modera for di generalmente direccion oost; forsa 3 te 4 (12 te 30km/ora, 7 te 16 nudo).
Den dia basta fuerte te fuerte den rafaga; forsa 5 te 6 (31 te 50km/ora, 17 te 27 nudo).

Situacion general di tempo:
Un ola tropical ta moviendo den parti oost di Caribe. Esaki lo trece humedad den region durante weekend poniendo cu algun awasero lo bay desaroya e ora ey.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto,
Rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil, 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: generalmente modera cu olanan alrededor di 4 pa 5, localmente 6 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi Wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu de yerba berde E ta pone mi sosega. E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forza" - Salmo 23

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

The Lord is my shepherd; I shall not want.
He makes me lie down in green pastures.
He leads me beside still waters.
He restores my soul.
He leads me in paths of righteousness
for his name's sake.
Psalm 23: 1-3
In loving memory of our beloved mother:

Priscilla Smith-Wilford
Better known as "ROTI LADY"
***01-03-1945 - †21-10-2024**

Date and place of cremation will be

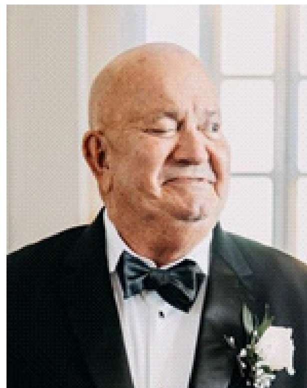
Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Señor ta mi wardador, mi n' tin falta di nada.
Salmo 23:1

Cu inmenso tristesa pero agradecido pa tur loke el a significa pa nos, ta anuncia fayecimento di mi casa, nos tata y Pa stima

Edmond J. Lopez
Cariñosamente yama Monty Lopez
***18-04-1951†22-10-2024**
Captain Monty Pair-A-Dice Forever

Na nomber di su Mayornan:
†Olga y †Enrique"Jerry" Lopez - Croes

Su esposa stima:
Iilia (Aya) Lopez Franken

Yiunan:
Derrick y Sonja Lopez
Demian Lopez
Dyonne y Sabrina Lopez - Kuczinski
Olgienne Lopez y Jeanpierre Cruz
Jilianne Lopez

Nieto-(a)nan:
Amidala Lopez
Brendon Lopez
Dyamara Lopez
Ray-Jean Cruz
Dy-Mond Kock

Rumannan:
Eric (Tito) Lopez
Elvis Lopez
Odalis y Steve Lacle - Lopez
Milva (Lenchi) Lopez

Suegro y suegra:
†Diana y†Cecilio Franken - Franken

Tanta:
Frida Croes - Lopez

Sobrina y sobrinonan, primo y primanan, swa y cuñanan y demas famia, amistad y conocirnan.

Si den nos tristesa nos por a lubida algun familiar, nos ta pidi nos mas sincero disculpa.

Gradicimento special na pastor Robby Pieters, su guia spiritual.
Gradicimento special ta bay pa Dr. Mikeeo Martis pa su cuido y atencion, tambe na Lola Geerman di Wilhelmina Kanker Fonds pa su cuido y atencion.

Acto di condolencia ta tuma lugar na Aurora Funeral Home diabierna 25 di october di 7 pm pa 9 pm.

Acto di entiero ta tuma lugar diasabra 26 di october di 2 pm pa 4 pm na misa St. Anna na Noord, despues pa santana catolico na Noord.

Enbes di un flor of krans, lo desea pa haci un donacion na Wilhelmina kanker fonds pa cual lo tin un box disponibel.

Nos ta lamenta cu nos no por ricibi bishita di co

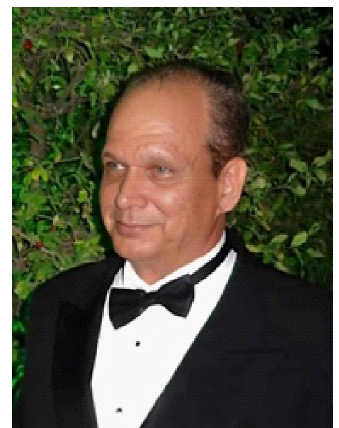
Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Señor ta mi Wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu de yerba berde E ta pone mi sosega. E ta hiba mi na awa trankil, pa mi bolbe haña forza" - Salmo 23

Cu un gratitud enorme pa tur locual ela significa pa nos, nos tin e tristo deber di informa e fayecimento di nos tata, ruman, abuelo, omo, suegro y swa.
Su amor y sabiduría lo ta keda cu nos pa semper.

Nicolaas Adriaan Andres Habibe
*10 november 1955 - † 22 oktober 2024

Yiu di
†Habib Idelfonso Habibe y †Gladys Habibe-Geerman

Yiunan
Nicole y Trevor Eman-Habibe
Nicolette y Jakemar Arends-Habibe

Nietanan
Elana Eman
Maya Eman
Saedy Arends

Rumannan
Beatrix y Marcel Ho-Kang-You-Habibe
†Alberto Habibe
Mama di su yiunan Elizabeth Franca

Subrino (a) nan
Marielle Ho-Kang-You
Melanie Ho-Kang-You
Marcel y Veronica Ho-Kang-You–Olarte

Ihanan
Jeffrey Romero, Marielle Ho-Kang-You, Franluvic Franca

Demas famia, amigonan, conocir y bisiñanan
Habibe, Eman, Arends, Geerman, Ho-Kang-You, Croes, Pentchev, Olarte, Wix, Morales, Samson, Colina, Rasmijn, Perez, Odor, Barros, Snijder, Abdul Hamid, Winkel, Amundaray, Pietersz, Muyale, Toppenberg, Wever, Schipper, Van Veen, Vieira, Franca, van Romondt, Tromp, Malmberg, Martis, Vrolijk, Henriquez, Romero, Tujeehut, Dania, Dijkhoff, Lacle, de Leon, Hintz, Oduber

Un danki di curason na esnan cu a trata nos tata cu hopi amor y cariño:
Dr. Melanie Ho-Kang-You y Jenifer Serrato Ramirez Poli Oncologie/Dagbehandeling
Jose Dirksz y personal di Koningin Wilhelmina Kankerfonds Aruba Magalie Samedie
Nos ta aprecia tur e fiel clientenan di The Grill House Restaurant cu desde 1986 a comparti momento nan special di nan bida cu nos tata.

Nos disculpa si den nos momento di tristesa nos por a lubida algun ser keri.

Ta invita demas famia, bisiña, amigo y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cu lo tuma lugar dialuna 28 di oktober 2024 na Kerki Protestant Oranjestad di 1.30 p.m. pa 4.00 p.m. y despues pa santana Protestant Oranjestad.

Na lugar di flor of krans, lo apprecia un donacion pa Koningin Wilhelmina Kankerfonds
CMB # 112039705. Lo tin un box disponibel den kerki.

Nos ta gradici y aprecia e convivencia y sosten ricibi, pero ta lamenta cu, despues di entiero, no lo por ricibi bishita di condolencia na cas.

"Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda
di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33
Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Severino L. Farro
Mihor conoci como "Nicho"
***02-07-1956 - †22-10-2024**

Na nomber di su:
Casa:
Obdalis Farro Ruiz
Yiunan:
Jaime Farro
Jessica Farro
Jasmin Farro y Elton Paula
Joane Farro y Alexander Maduro
Jueheidy Farro
Shaun Toussaint
André Toussaint
Patricia Ruiz y Pablo Libre
Nieto (a) nan:
Jay-Lee Farro, Jaïr Farro, Noah Farro
Jennifer Henriquez, Jairo Ras, Jersey Cortes Martinez y pareha Zedayné Gomez
Jaylen Paula, Kayden Paula
Maigeily Ras, Jahmalia Ras, Alessa Maduro, Alayna Maduro
Reyon Yarzagaray
Andrelina Toussaint, Crystina Toussaint, Alejandro Rodriquez
Shannee-Marie Toussaint, Abigail Toussaint, Shaylah Toussaint
Estefani Paola, Osdani Barreno, Danieli Barreno
Bisanieto (a):
Jasmine, Isaiah, Izzie y Jerdayné
Rumannan:
Thomas y Lola Franken
Victoriano y Ilva Franken
Martin Farro
†Fransisco Farro
Agrepina Farro
Rubino Farro
Marco Farro
Glenda Farro
†Franklin Farro
Swa y cuñanan:
Ninfa Ruiz y famia
Yanelis Ruiz y famia
Marina Ruiz y famia
Judith Ruiz y famia
Feliz Jesus Ruiz y famia
Primo(a)nan, subrino(a)nan, amigo y conocirnan, bisiñanan
Demas famia Farro, Ruiz, Toussaint, Franken, Paula, Maduro, Libre, Henriquez, Cortes Martinez, Gomez, Ras, Yarzagaray, Rodriquez, Paola, Barrio, Kelly, de Cuba, Tromp, Leest, Pontilius, Kock, Figaroa, Orman, Britten, Giel, Tans, Danjo.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home dialuna 28 di oktober 2024 di 2'or pa 4'or di atardi. Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.

Nos disculpa pero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas despues di despedida.

Oficial di ONU ta haci yamado pa mas atencion riba e "guera lubida" di Sudan

(AP)—Un oficial mayor di e Organisacion di Nacionnan Uni (ONU) a haci yamado ayera pa mas atencion internacional na e "crisis lubida" den Sudan, unda mas cu 1.5 aña di guera a pusha e pais Africa na hambruna.

E apelacion pa Ted Chaiban, hefe suplente di e agencia infantil UNICEF, a bin mientras e paramilitar Rapid Support Forces (RSF) a redada pueblo- y ciudadnan den e provincia di Gezira, hortando y vandalisando propiedadnan priva y publico, segun un sindicato di dokter y un grupo hubenil. A reporta decenas di morto.

Chaiban a bisa cu e guera, cual a plama na april 2023 entre e ehercito nacional y e RSF, a crea "un di e crisisnan mas emergente den memoria bibo" cu mas di 14 miyon hende forsa pa huy for di nan hogar, haciendo Sudan e crisis di desplasamento mas grandi na mundo.

"Nos nunca den un generacion a mira e tipo di cifranan aki," el a conta AP den un entrevista, referiendo na hende desplasa, como tambe 8.5 miyon hende cu ta enfrentando nivelnan di inseguridad alimentario emergente, y 775,000 otro cu ta enfrentando condicionnan di hambruna. "Henter e pais a ser deslocalisa," el a bisa. "Y a pesar di esey, nos a lubida di e pais y e crisis."

Atencion global a cambia pa e Medio Oriente desde e grupo militante Hamas a lansa su atake riba Israel ocktober aña pasa, causando un guera cu a resulta den aproximadamente 42,000 morto na Gaza. "Nos a haci tur cos pa responde na e guera na Gaza y e guera na Libanon... Sudan tambe mester e nivel di atencion aki," el a bisa.

E guera na Sudan a surgi cuatro aña despues di un rebeldia pro-democracia cu a forsa e ehercito kita dictador Omar al-Bashir for di poder. Loke a tuma luga despues tabata un transicion corto pa democracia. E guera aki a resulta den mas di 24,000 morto te awor, segun e Armed Conflict Location and Event Data, un grupo monitoriando e conflicto desde su comienso.

Chaiban a papia cu AP despues cu e y Raouf Mazou, notario halto asistente pa operacionnan na e agencia di refugiado di ONU, UNHCR, a bishita Sudan na comienso di siman. Nan a reuni cu autoridadnan local y a bishita hende desplasa bibando den camponan facilitando mas di 4,000 hende den e provincia di Kassala.

Nan a yama pa acceso na hende cu necesidad den henter e pais, y a defende pa mas atencion global na loke Chaiban a describi como "un di e crisis generacional mas critico cu nos ta enfrentando."

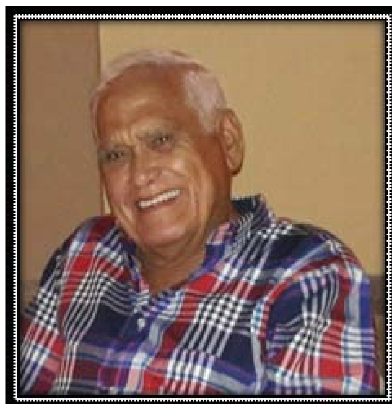
E ehercito Sudanes ta persiguiendo un ofensiva grandi desde september pa retuma areanan controla pa e paramilitar den y rond di e capital, Khartoum. E ehercito tambe a captura Jebel Moya na comienso di luna, un area strategico den e provincia di Gezira, den un retraso grandi pa e RSF, cual tambe a perde otro areanan den Gezira y cerca di e provincia di Sinnar.

Tambe na oktober, un comandante di RSF, Abu Aqlah Keikel, e gobernante de facto di Gezira, a deserta y a entrega su mes na e ehercito. Media local a reporta cu e entregamento di Keikel tabata un operacion coordina. E ehercito a bisa den un declaracion cu Keikel a "dicidi pa bringa hunto cu nos ehercito, bandonando e liñanan di rebeldenan despues di descubri falsedad den e declaracion di e milicia terorista Dagalo."

RSF, cual ta lidera pa general Mohamed Hamdan Dagalo, a debilita e desercion di Keikel. E comandante a apoya e ehercito na comienso di guera pero a cambia banda na augustus aña pasa, segun e Sudan War Monitor, un grupo rastreando e conflicto.

Luchadornan di RSF tabata furioso y a redada varios ciudad- y pueblonan na Gezita, como tambe e ciudad di Tamboul, matando decenas di ciudadanonan y desplasando miles otro. E guera a ser marca pa atrocidadnan manera abuso sexual en masa y asesinato motiva pa etnicidad. ONU y gruponan internacional di derecho ta bisa cu e actonan aki ta conta pa crimennan di guera y crimannan contra humanidad, particularmente den e region di Darfur, cual ta enfrentando un atake pa e RSF.

Abo cu ta biba bao amparo di Altisimo,
ta hospeda den sombra di Dios omnipotente.
Lo E cubri bo cu su alanan, bou nan bo ta sigur,
su fieldad lo ta pa bo un escudo, un harnas.
Salmo 91: 1, 4.
Sra. Agnes Frank-van Beersum cu profundo tristeza ta participa cu a bai sosega su esposo stima

Richard Edwin Frank
"Eddy"
***12-09-1945 - †16-10-2024**

Su yiu: Willem Frank y famia

Rumannan: Frank - Kock y nan famia
Frank – Hirshfeld y nan famia

Mayornan y ruman nan den feliz memoria

Stima mescos su yiunan:
Marc y Idylaine Maduro Flanegin

Henter famia; van Beersum, Frank, Kock, Hirshfeld, Angela, Koolman, Bislik, de Cuba, Fingal, Ruiz

Un danki di curason na Marc y Idy pa nan amor, cariño y dedicacion na Eddy.

Ta invita tur famia, amistadnan y conocinan pa despedi di Eddy,
Diasabra 26 di Oktober 2024 di 09.00 pa 11.00 a.m. na Aurora Funeral Home.
Cremacion ta tuma lugar den seno familiar.

Disculpa nos si den nos tristeza nos por a lubida algun famia, amistad of conoci.
Lamentablemente nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Paisnan ta priminti 1 biyon dollar pa yuda Líbano

(AP) — Un conferencia internacional a genera promesanan pa duna Libanon un total di 1 biyon dollar na ayudo humanitario y militar, segun e minister Frances di asuntonan exterior a bisa diahuebs ultimo.

"Nos hunto a recauda 800 miyon dollar na yudansa humanitario y 200 miyon pa forsanan di seguridad. "Esey ta alrededor di 1 biyon dollar," minister Jean-Noël Barrot a bisa den su discurso di clausura na e conferencia, caminda mas cu 70 nacion y organisacionnan internacional a asisti.

"Nos ta na altura di e reto," Barrot a bisa.

Presidente Frances Emmanuel Macron a pidi participantenan pa duna "un cantidad masivo di yudansa" na Libanon, caminda e guera entre e grupo Hezbollah y Israel a desplasa un miyon hende, a laga mas o menos 2,500 morto y a empeora e crisis economico.

Organisadornan di e cumbre Frances ta espera cu e compromisonan financiero pa ayudo humanitario lo cubri e 426 miyon dollar cu Nacionnan Uni ta bisa cu ta necesario urgentemente.

"Den termino inmediato, ta necesario un ayudo enorme pa e poblacion Libanes, tanto pa e centenares di personanan desplasa pa e guera como pa e comunidadnan cu ta anfitrion di nan", Macron a bisa den su discurso pa habri e conferencia.

Diaranson ultimo Alemania a priminti un total di 96 miyon euro na ayudo na Libanon y e pais bisiña Siria, tambe mal afecta pa aumento di violencia den Medio Oriente.

Italia e siman aki a anuncia ayudo nobo di 10 miyon euro (10.8 miyon dollar) pa Libanon.

Sinembargo, expertonan ta adverti cu entrega di yudansa por ta compleho, ya cu e confiansa creciente den Libanon riba e economia informal y di cen cash ta aumenta falta di transparencia y riesgonan di corupcion.

Paris tambe ta purbando di restaura e soberania di Libanon y fortalece su institucionnan. E pais, caminda Hezbollah ta opera como un estado denter di un estado, tin dos aña sin un presidente pa motibo di e diferente fraccionnan politico cu no por yega na un acuerdo.

Den un mensahe pre-graba, Secretario General di Nacionnan Uni, Antonio Guterres, a haci un yamada na lidernan Libanes "pa tuma accion decisivo pa garantisa e bon funcionamento di institutonan di Estado pa atende e retonan politico y di seguridad urgente di e pais."

Prome minister interino di Libanon Najib Mikati a pidi na comunidad internacional pa tuma accion.

"E impacto devastador di e guera aki riba nos pais no por ser exagera, y el a laga un rastro di destruccion y miseria den su tras. "Agresion di Israel no solamente a causa sufrimento humano inmenso y perdida di bida, pero tambe a causa daño serio na e infrastructura, economia y parti social di e pais", Mikati a bisa diahuebs na Paris.

E conferencia di Paris tambe tin como meta pa coordina sosten internacional pa fortalece e forsanan arma Libanes pa nan por "desplega mas ampliamente y eficientemente" den sur di e pais denter di un posibel acuerdo pa caba cu e guera.

E acuerdo ey por encera cu Hezbollah ta retira su forsanan for di e frontera. E Organisacion Internacional pa Migracion a bisa cu tin alrededor di 800,0000 hende desplasa, hopi di nan awor ta den refugionan yen di hende, mientras cu otronan a huy crusa frontera pa Siria.

Mikati a calcula diahuebs cu tin 1.4 miyon hende desplasa, incluyendo 500,000 mucha.

E gobierno di Libanon cu no tin placa tin tiki recurso pa maneha e crisis of e demandanan creciente riba su sistema di salud. Varios hospital a ser evacua debi na atakenan aereo den cercania y miedo cu nan por bira blanco.

Venezia ta extende impuesto riba turismo te 2025 y ta redobla e tarifa na 10 euro

(AP) - Venezia lo extende su impuesto riba turista te otro aña, aumentando e candidat di dianan cu turistanan mester paga pa drenta e ciudad y redoblando e tarifa na 10 euro ($10.80) pa bishitantenan di ultimo ora, segun autoridatnan di e ciudad a bisa diahuebs ultimo.

Alcalde Luigi Brugnaro a subraya cu e impuesto tin como meta pa yuda e ciudad y su ciudadanonan combati exceso di turismo y evita afluencia grandi di bishitante durante dianan di fiesta y fin di siman druk.

E tarifa nobo lo ta aplicabel tur diabierna pa diadomingo y dianan di fiesta di 18 di april pa 27 di juli di otro aña, pa un total di 54 dia. Esey ta casi dobel di e cantidad di dianan cu el a aplica e aña aki. Turistanan cu no reserva te cuatro dia di antemano lo paga 10 euro ($10.80) en bes di e usual 5 euro ($5.40).

E impuesto lo ta na vigor durante e oranan druk, di 8:30 di mainta pa 4:00 di atardi. Ta otorga exoneracion na residentenan, bishitantenan naci na Venezia, studiantenan y trahadonan, y tambe turistanan cu tin reservacion di hotel of otro acogida.

Na final di e prome fase di prueba na juli ultimo, autoridadnan a informa cu e tarifa a recauda 2.4 miyon euro (2.6 miyon dollar), representando alrededor di 1.000 entrada riba cada un di e dianan di e prueba.

Riba diahuebs, Brugnaro a responde atrobe na criticonan cu a yama un fracaso y a bisa cu e no a stroba tanto bishita manera a espera.

"Venezia ta e prome ciudad na mundo pa purba maneha e problema di sobreturismo. "Nos a obtene resultadonan importante," e alcalde a bisa.

Pero algun grupo di ciudadano y conseheronan di oposicion ta bisa cu e tarifa di acceso no a logra controla sobreturismo.

Venezia a sufri specialmente di e brote di turismo masal, vooral di bishitantenan di un solo dia cu ta yega riba barconan crucero, mientras cu e ta sufri un despoblacion imparabel cu na 2022 a baha bou di 50.000 habitante pa prome biaha den su centro historico.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 26 oktober 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Rondel Heyliger van de FUTURO-partij ontving 96 transportvergunningen één dag voor de verkiezingen van 2021

FUTURO

Pagina 2

Nederland heeft vier aanbevelingen gepresenteerd om de rechtsstaat in Aruba, Curaçao en Sint Maarten te verbeteren

Pagina 4

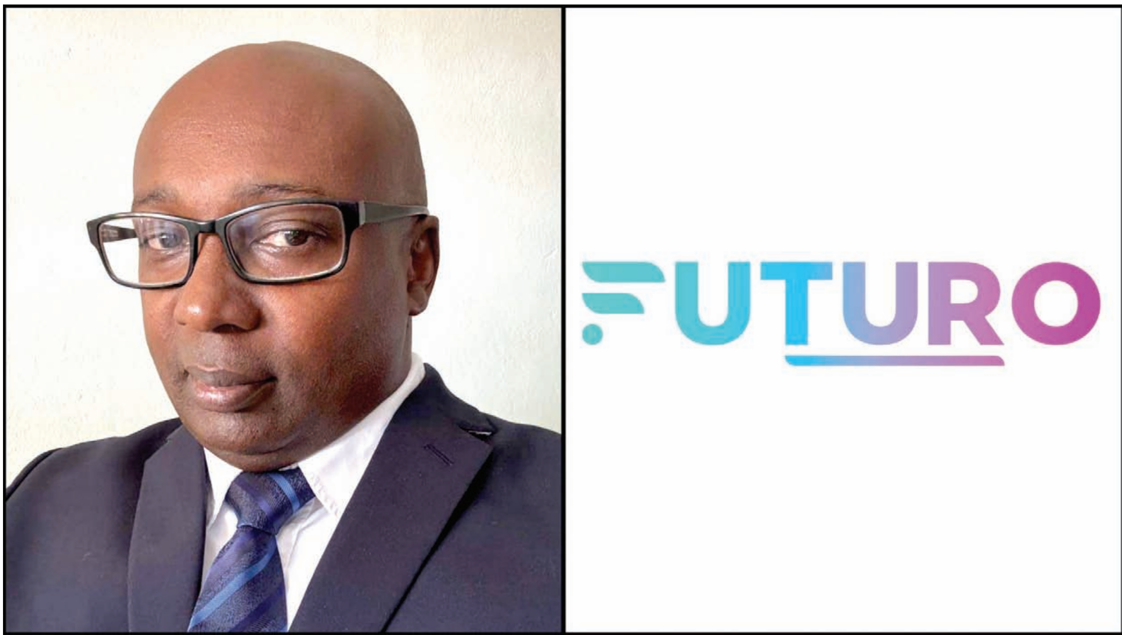
Studenten van de Universiteit van Aruba Voeren Enquête uit over Infectieziekten

Pagina 7

Rondel Heyliger van de FUTURO-partij ontving 96 transportvergunningen één dag voor de verkiezingen van 2021

Verschillende beslissingen die één dag voor de verkiezingen van 2021 zijn genomen, samen met hun facturen genummerd 694, 695, 696 en 690, onthullen dat 96 transportvergunningen zijn verleend aan de heer Rondel Heyliger door ex-minister Chris Romero, één dag voor de verkiezingen van 2021.

Dit weerspiegelt niet alleen slecht op een nieuwe politicus, maar ook op de FUTURO-partij, die zichzelf positioneert als een partij van integriteit en nieuwe hoop, waar de verwachting is van een partij zonder smetten op zijn record.

Transportvergunningen die één dag voor de verkiezingen van 2021 zijn verstrekt

Taxivergunningen, die toebehoren aan het volk van Aruba, zijn altijd een politiek instrument geweest waarbij het bekend is dat grote partijen vergunningen verlenen aan "vrienden en familie," partij-campagnevoerders en ministercoördinatoren, vooral één dag voor de verkiezingen van 2021.

Ex-minister van Transport Chris Romero, die momenteel onder verdenking van justitie staat in de Kwihi-zaak, heeft op dezelfde dag in totaal 164 vergunningen afgegeven. Dit omvatte zijn goede vriend en voormalige campagnevoerder van de MEP-partij, die nu meedoet aan de FUTURO-campagne. De heer Tromp is een andere persoon die ook één taxivergunning ontving één dag voor de verkiezingen, samen met artiesten en zelfs sponsors van de MEP-partij. Deze situatie benadrukt dat één individu maar liefst 96 vergunningen ontving.

Elke burger zou gelijke kansen moeten hebben om een vergunning voor openbaar vervoer aan te vragen en te gebruiken. De werkelijkheid is echter heel anders. De praktijken hier, zoals het afgeven van vergunningen, ondermijnen ons land en schaden onze democratie omdat er nog steeds politici zijn die persoonlijk gewin zoeken en corrupte systemen verdedigen.

Het systeem is op dit moment corrupt, doordrenkt van corruptie, een kwaadaardige kanker die het democratische systeem, de uitvoerende en wetgevende macht erodeert, waar vergunningen binnen families blijven of worden verleend aan campagne-ondersteuners, sponsors en verwanten van politici. Het is ook duidelijk dat vergunningen zelfs illegaal worden verkocht voor astronomische bedragen, zoals 90.000 florins, zoals gezien in een zaak over taxivergunningen die door Bon Dia Aruba is gerapporteerd in een artikel op 20 augustus, waar ook werd gemeld dat de Rechtbank heeft geoordeeld dat de verkoop van taxivergunningen illegaal is.

Meerderheid van de vergunningen van de heer Rondel Heyliger ingetrokken

Sinds de wisseling van de regering in 2021 en de start van een onderzoek onder leiding van de Dienst Openbaar Vervoer (DTP), restte er niets anders dan het intrekken van 94 vergunningen van de heer Heyliger.

De reden hiervoor is bekend bij Bon Dia Aruba, dat de intrekking van 94 vergunningen van de heer Heyliger heeft bevestigd. De redacteur zocht echter naar andere media-perspectieven en nam contact op met de heer Heyliger om hem in staat te stellen zichzelf beter uit te leggen in het belang van transparantie met betrekking tot zijn imago als nieuwe politicus.

Recht van antwoord van de heer Rondel Heyliger

Bon Dia Aruba stelde de volgende vragen: Als het waar is, hoe verliep het proces om de vergunningen te verkrijgen, en wat heeft de heer Rondel met die vergunningen gedaan? Heeft de heer Rondel de leiders van de FUTURO-partij geïnformeerd over deze vergunningen voordat hij de lijst indiende? Volgens documenten en ministeriële besluiten heeft ex-minister Romero de heer Rondel 96 vergunningen verleend één dag voor de verkiezingen van 2021.

"Ik wou dat ik 96 vergunningen had; ik ben nu erg blij met een veel groter transportbedrijf. Ik heb geen enkele vergunning. Ik heb 2 T/O-vergunningen in behandeling die ik heb verkregen van minister Ursell Arends," antwoordde de heer Heyliger.

Hem werd opnieuw gevraagd of hij stelt dat hij nooit de 96 vergunningen heeft aangevraagd, maar ze toch heeft ontvangen. Zijn ze ingetrokken door minister Ursell Arends?

Rondel Heyliger heeft verder geen antwoord gegeven aan de redacteur.

Recht van antwoord van de leiders van de FUTURO-partij

Bon Dia Aruba vroeg ook de twee leiders van de partij, Gerlien Croes en Geoffrey Wever, het volgende: Ontving de heer Rondel Heyliger, voordat hij op de kandidatenlijst van de partij kwam, 96 transportvergunningen één dag voor de verkiezingen van 2021 van ex-minister Romero?

Gerlien Croes antwoordde dat hij de volgende dag zou reageren, waarbij hij aangaf dat hij erg druk was met zaken die de werking van de partij betroffen.

Geoffrey Wever heeft geen reactie gegeven.

Bij het sluiten van deze editie heeft noch Croes noch Wever een verklaring afgelegd over de vraag.

Zoals aangekondigd, zal er op 12 november een openbare bijeenkomst zijn in het Parlement van Aruba om het onderwerp taxivergunningen te bespreken, waarbij de naam van de heer Heyliger al is genoemd in de Centrale Commissie, die achter gesloten deuren heeft plaatsgevonden.

Redactie-opmerking:
De antwoorden van de heer Rondel Heyliger komen niet overeen met de documenten die beschikbaar zijn bij Bon Dia Aruba.

FECHA	FECHA DECISION	PERMISO	TOTAL PERMISO	FAAM	NOMBER	SPLICACION
2021	24-06-2021	Otorga	2	LACLÉ	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	JONES	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	TROMP	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	BOEKHOUDT	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	2	MARTIJN	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	AMMERLAAN	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	30	TRIMON	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	2	DOUGLAS	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	4	HEYLIGER	Rondel Curtis L.	T-290/O-209,T-298/O-191
2021	24-06-2021	Otorga	2	HEYLIGER	Rondel Curtis L.	T-302/O-215
2021	24-06-2021	Otorga	60	HEYLIGER	Rondel Curtis L.	V-60X
2021	24-06-2021	Otorga	20	HEYLIGER	Rondel Curtis L.	T-(6x)/O-(14x)
2021	24-06-2021	Otorga	10	HEYLIGER	Rondel Curtis L.	MFV-203 - MFV-212 (10x)
2021	24-06-2021	Otorga	1	WERLEMAN	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	traspaso	1	GEERMAN	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	CROES	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	BOEKHOUDT	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	KING	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	RICHARDSON	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	TRIMON	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	ROBLES DE MEDINA	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	RASMIJN	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	10	LACLÉ	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	1	WERLEMAN	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Otorga	7	T.N.V. DROZD	[redacted]	[redacted]
2021	24-06-2021	Traspaso	1	MADURO	[redacted]	[redacted]

Chris Romero a ortoga total 164 permiso di TX- TO- V-MFV 1 dia prome cu Eleccion pa Parlamento 2021.
1 solo persona a haña 96 permiso.

Staatssecretaris Zsolt Szabó informeert de Tweede Kamer over de herbeoordeling van de rechtsstaatstatus in Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Onlangs heeft de staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering, Zsolt Szabó, samen met minister Van Weel, Justitie en Veiligheid (JenV), de Tweede Kamer geïnformeerd over de resultaten van de herbeoordeling van de Nederlandse inspanningen met betrekking tot de rechtsstaat in Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Ze richten zich op het versterken van de rechtsstaat. Daarnaast bespreken ze oplossingen om de onevenwichtigheid in de handhavingsketens van de Caribische landen binnen het Koninkrijk te verminderen.

Op 6 maart 2023 ontving de Tweede Kamer de beleidsherziening van artikel 1 van hoofdstuk IV, Koninkrijksrelaties van de Rijksbegroting, getiteld "Versterken van de Rechtsstaat." In de brief leggen de staatssecretaris en minister Van Weel uit dat de onderzoekers concludeerden dat de Nederlandse inspanningen binnen de rechtsketen waarde toevoegen. Ze merken echter ook op dat er ruimte voor verbetering is.

Ze leggen verder uit dat de onderzoekers ook hebben geconstateerd dat de rechtsketen in de Caribische delen van het Koninkrijk kwetsbaar is. Dit, geven ze aan, is te wijten aan onvoldoende investeringen in verschillende delen van de rechtsketen, en bovendien zijn de bestaande lokale en Nederlandse investeringen niet voldoende als men de keten als geheel beschouwt.

Het document benadrukt dat de uitdagingen voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba, evenals voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten, aanzienlijk zijn. De geografische ligging nabij Latijns-Amerika en hun positie binnen het Koninkrijk maken deze eilanden aantrekkelijke doelen voor criminelen. Tegelijkertijd vergroot de kleinschaligheid van de eilanden de uitdagingen voor een goed functionerende rechtsstaat.

Aangezien criminaliteit niet stopt bij grenzen, heeft dit gevolgen voor zowel het Caribische deel van het Koninkrijk als voor Nederland. Omgekeerd fungeert een sterke rechtsstaat in Aruba, Curaçao en Sint Maarten als een barrière tegen criminaliteit in Bonaire, Sint Eustatius, Saba en Nederland. Het is dus in het directe belang van Nederland dat de samenwerking op het gebied van rechtsstaat effectief is. Bovendien wordt het Koninkrijk internationaal steeds meer als een geheel beschouwd, en Nederland wordt verantwoordelijk gehouden voor rechtsstatelijke kwesties in elk afzonderlijk land.

In de reactie van de regering op de beleidsherziening hebben de minister van Justitie en Veiligheid (JenV), de staatssecretaris van JenV en de minister van Defensie zich gecommitteerd aan een gezamenlijke herbeoordeling van de Nederlandse inspanningen binnen de rechtsketen van de landen. In dit document informeren de staatssecretaris en minister Van Weel de Tweede Kamer in een brief over de resultaten van deze herbeoordeling.

Allereerst rapporteren zij dat de belangrijkste focus van het Artikel 1-beleid de "versterking van de rechtsstaat" is. Dit artikel valt onder hoofdstuk IV, Koninkrijksrelaties van de Rijksbegroting.

Zoals vermeld, komt deze toezegging momenteel voornamelijk tot uiting in het gebied van handhaving. De onderzoekers van de beleidsherziening van Artikel 1 zijn kritisch hierover, aangezien handhaving slechts één onderdeel is van een goed functionerende rechtsstaat.

In de brief wordt opgemerkt dat sterke instellingen, zoals integriteitsinstanties en een actieve samenleving, ervoor zorgen dat de vrijheden van burgers worden gewaarborgd en beschermd, en dat sociale vraagstukken worden aangepakt. Het beschermen van fundamentele rechten en werken aan een sterke, betrouwbare democratie zijn kerntaken van het ministerie van Justitie BZK.

Om deze reden zet het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zich in om nauw samen te werken met andere ministeries, waaronder het ministerie van Defensie, en de Caribische landen van het Koninkrijk, om een levendige en robuuste rechtsstaat te waarborgen en waar het mogelijk is rechten te beschermen en te versterken.

Staatssecretaris Szabó en minister Van Weel merkten op dat er de afgelopen jaren al inspanningen zijn geleverd om dit te versterken, gedeeltelijk gebaseerd op Artikel 1 met betrekking tot goed bestuur en de bevordering van integriteit in Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties financiert een gezamenlijk project waarmee Aruba, Curaçao en Sint Maarten administratieve tools ontwikkelen om ondermijning te voorkomen. Dit betreft onder andere het vergroten van het bewustzijn onder publieke functionarissen, het werven van wetgevende capaciteit om verankerde tools te implementeren, en het ontwikkelen van beelden van ondermijning.

Deels als gevolg van de herbeoordeling is het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voornemens de samenwerking te intensiveren om de democratische rechtsstaat te bevorderen. Eerste stappen in deze richting zijn gezet in 2023, waarbij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de eerste Dutch Caribbean Integrity Summit in 2023 heeft gefinancierd met integriteitsinstanties en integriteitsfunctionarissen van de zes eilanden. Dertig deelnemers van vijftien verschillende overheidsorganisaties hebben een stap gezet naar structurele samenwerking en bevordering van expertise.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een Dutch Caribbean Integrity Platform gelanceerd dat gericht is op het delen van structurele kennis en het uitwisselen van ervaringen tussen de zes eilanden op het gebied van integriteit. De focus van dit integriteitsplatform betreft zowel de officiële als de administratieve integriteit.

Zij gaven aan dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in november van dit jaar, in samenwerking met de eilanden, de tweede Dutch Caribbean Integrity Summit zal organiseren in Sint Eustatius.

Er wordt onder andere gewerkt aan het vaststellen van integriteitsbeleid, het oprichten en positioneren van integriteitsinstanties, het aannemen van gedragscodes, het ontwikkelen van onderzoeksprocedures en het vergroten van het bewustzijn binnen organisaties en bij het publiek.

De staatssecretaris en minister Van Weel geven aan dat ze in de komende periode, samen met Aruba, Curaçao en Sint Maarten, zullen onderzoeken wat eerder is gebeurd, aangezien het noodzakelijk is om de Caribische delen van het Koninkrijk te verbinden met bestaande indices en monitoring met betrekking tot integriteit en goed bestuur, en welke specifieke deelname deze indices en monitoring opleveren.

Nederland ondersteunt versterking waar mogelijk. De betrokken partijen maken al gebruik van middelen die beschikbaar zijn gekomen via verschillende Nederlandse departementen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, via de vertegenwoordiging van Nederland, implementeert projecten in Aruba, Curaçao en Sint Maarten op het gebied van integriteit, goed bestuur, sociale zekerheid en democratisch burgerschap. Daarnaast heeft de vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao en Sint Maarten op 16 mei een netwerkontvangst gehouden voor de LGBTQI+-gemeenschap in Aruba.

Het document benadrukt dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werkt aan een voorstel om de "rechtsstaat te versterken" in Artikel 1, waarbij het op een zodanige manier wordt herzien dat de eerder genoemde kwesties een zichtbare plaats in verschillende beleidsstukken voor vele jaren krijgen. Dit zal uiteraard nauwe samenwerking met de ministeries van Justitie en Veiligheid, Defensie en Financiën vereisen.

70 jaar Statuut... *Wat verbeterd kan worden...*

Ter gelegenheid van het zeventigjarig bestaan van het document dat de eenheid vertegenwoordigt in het koninkrijk, het Statuut, heeft de Raad van State, het adviesorgaan voor de Nederlandse regering en de Koninkrijksregering, een 'spontaan' advies uitgegeven afkomstig van de adviesafdeling, met een aantal aanbevelingen dat men van toepassing vindt op de huidige situatie en wat daarin voor verbetering vatbaar is.

Het advies is gebaseerd op een evaluatie die het adviesorgaan samenbracht onder twee uitgangspunten: 'constructieve samenwerking en wederzijdse steun'; en 'bijdragen tot meer evenwichtige relaties en wederzijds begrip'. De twee uitgangspunten komen terug in vier thema's die een rol spelen binnen het Koninkrijk. Zoals het borgen van mensenrechten en deugdelijk bestuur, consensusrijkswetten en andere wederzijdse regelingen als basis voor samenwerking. Om meer evenwicht te brengen in de bestaande betrekkingen wordt voorgesteld om het 'democratisch tekort' te verminderen en wordt de suggestie gedaan om een onafhankelijke instantie te laten beslissen in bestuurlijke geschillen tussen de Koninkrijksregering en de autonome landen.

Het Koninkrijk dient deugdelijk bestuur en respect voor mensenrechten te garanderen. Deugdelijk bestuur moet voor goede openbare dienstverlening zorgen, wat invloed zal hebben op alle aspecten van het bestuur, van gezondheidszorg tot de rechtshandhaving toe. De adviesafdeling constateert dat er veel sociale uitdagingen bestaan en geeft de aanbeveling om zich te richten op de samenwerking in het onderwijs en de armoedebestrijding, om te kunnen werken aan een actieve 'civil society' en een goed opgeleide beroepsbevolking. Om beter en op structurele wijze te kunnen samenwerken wordt het van belang geacht tot akkoorden te komen en deze ook vast te leggen, bijvoorbeeld in consensusrijkswetten. Men signaleert een zekere terughoudendheid bij de eilanden voor het gebruik van dit instrument omdat de Nederlandse organen te dominant zouden zijn, met het gevolg dat er in feite geen echte consensus bestaat. De aanbeveling is om tot een akkoord te komen hoe tijdens het wetgevingsproces de betrokkenheid en consensus vanuit de eilanden wordt gegarandeerd. Dat zou dan inhoud moeten geven aan het uitgangspunt van gelijkwaardigheid en wederzijds begrip.

Om betrokken partijen dichter bij elkaar en de relaties meer in evenwicht te brengen, stelt de adviesafdeling voor om alle Nederlandse burgers op de eilanden het actief kiesrecht te verlenen voor de Tweede Kamer. Dit zou het gevoel van gelijkwaardigheid kunnen versterken. Het stemrecht zou kunnen leiden tot meer begrip tussen de landen en zou een betere basis kunnen scheppen voor samenwerking. Ook wordt aanbevolen opnieuw een poging te doen om te komen tot een geschillenregeling die wel kan functioneren. De regeling is al sinds 2010 opgenomen in het Statuut maar tot op heden kan men niet tot een akkoord geraken hoe dit in te richten. De aanbeveling is om een onafhankelijke instantie te belasten met de beoordeling en besluitvorming in de voorkomende geschillen. Tot nu toe heeft de Nederlandse regering altijd het standpunt ingenomen dat de Raad van State hierover advies moet geven, dat overigens niet bindend is en dus ook geen uiteindelijke bindende uitspraak voor beide partijen is.

Het is te waarderen dat aan Nederlandse zijde gedacht wordt over hoe een oplossing kan worden gevonden voor zaken die nogal wat frictie en irritatie hebben veroorzaakt tussen Nederland en de eilanden. Maar wanneer vervolgens oplossingen worden voorgesteld is het wel van belang om eerst de cruciale vraag te stellen: waar zitten die problemen dan? Bijvoorbeeld, als het gaat om een probleem van ondeugdelijk bestuur, lijkt het nogal makkelijk om een toevlucht te nemen tot beter onderwijs en armoedebestrijding, op zich lovenswaardige doelen maar het betreft wel doelen op langere termijn die ertoe bijdragen dat er een meer bewuste en kritische bevolking komt. Maar we kunnen geen twintig jaar wachten met het nemen van concrete maatregelen binnen de overheid zelf om verbetering af te dwingen en zeker niet wanneer je beland bent op het desastreuse niveau van zes strafrechtelijk vervolgde ministers in het laatste decennium. Het is geen kwestie van het ene doen en het andere laten, het moet van beide kanten komen.

Iets vergelijkbaars zien we bij de problemen over de consensuswetten. Wanneer er een probleem ontstaat tussen bewindsmensen, waarbij de een toezicht moet houden en de ander toezicht ondergaat, wat hij om nogal duidelijke redenen nooit leuk zal vinden, is het noodzakelijk problemen op te lossen daar waar ze zijn. Men kan voorstellen om alle Nederlanders op de eilanden stemrecht in Nederland te verlenen, wat zeker een lofwaardig streven is en zeker wederzijds zal bijdragen tot meer eenheid en solidariteit, maar dat lost het probleem niet op van de consensuswet. Het gaat bij die wetten meestal om de rol van het waarborgen en het toezicht houden van de Koninkrijksregering, waarbij men eigenlijk nooit tot werkelijke consensus kan geraken omdat degene die onderworpen is aan het toezicht altijd knarsetandend akkoord zal gaan met het voorgestelde. Het is ook van belang te beseffen dat het de politicus is die zal knarsetanden, de burgers, niet allemaal maar wel een meerderheid, zullen gerechtvaardigd toezicht steunen.

Anderzijds is het een goed idee om de geschillenkwestie neer te leggen bij een onafhankelijke instantie. De Hoge Raad lijkt een goede optie in plaats van de Raad van State die tot nu toe door de Nederlandse regering werd voorgesteld. Het merendeel van de geschillen betreft de toezichtrol van het Koninkrijk, met een eilandelijke regering die daar moeite mee heeft. Beide partijen zullen ten overstaan van het hoogste gerecht binnen de kortste keren ervaren wat werkt en wat niets oplevert. De eilanden, die het meest gebruik zouden maken van de beroepsmogelijkheid, zullen in korte tijd leren dat men eenzelfde zaak niet elke keer weer kan voorleggen; de opgebouwde jurisprudentie kan een goede uitwerking hebben op de besluitvorming op de eilanden, op een wijze die geen ruimte laat voor spel noch twist. Dat is wat we nodig hebben.

Nederland heeft vier aanbevelingen gepresenteerd om de rechtsstaat in Aruba, Curaçao en Sint Maarten te verbeteren

Zoals eerder gepubliceerd door Bon Dia Aruba, hebben de Staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties en Digitalisering, Zsolt Szabó, en de Nederlandse Minister van Justitie en Veiligheid, D.M. van Weel, een brief gestuurd waarin de resultaten van de beleidsherziening van Artikel 1 van Hoofdstuk IV met betrekking tot de Rijksbegroting 'Versterking van de Rechtsstaat' zijn uiteengezet.

Met inachtneming van de bevindingen van het onderzoek en de zeven voorgestelde oplossingsrichtingen voor zowel de individuele landen als de samenwerking binnen het Koninkrijk, presenteerden de Staatssecretaris en Minister van Weel vier aanbevelingen voor ontwikkeling, implementatie en monitoring in de brief.

Ten eerste wordt aanbevolen om een implementatietest te ontwikkelen. Dit is belangrijk voor toekomstige inzet om toenemende ongelijkheden te voorkomen. Het benadrukt dat een implementatietest moet voorkomen dat er negatieve gevolgen ontstaan in andere delen van de keten die in de loop van de tijd duidelijk kunnen worden, en dat men zich ervan bewust is en ervoor zorgt dat de lokale servicecapaciteit en overdracht worden verbeterd en verbonden zijn met anderen. De test zal ook de noodzakelijke voorwaarden voor een duidelijke uitvoering vaststellen.

Ten tweede wordt aanbevolen om afspraken te maken over de ondersteuning voor de start van nieuwe gezamenlijke projecten. Het benadrukt dat de Caribische landen moeilijkheden ondervinden, deels door een gebrek aan capaciteit, bij het regelmatig tijdig uitvoeren van geplande gezamenlijke projecten. Daarom is het belangrijk om in de toekomst duidelijkere afspraken te maken over projectondersteuning, zoals projectleiders, projectsecretarissen, wetgevingsjuristen, personeel voor personeelszaken of aannemers. De eerder genoemde implementatietest dient als leidraad.

Als derde aanbeveling wordt genoemd dat de regionale samenwerking op het gebied van wetshandhaving moet worden verbeterd. De grensoverschrijdende aard van criminele activiteiten maakt het noodzakelijk dat veerkracht op dit gebied een prioriteit moet zijn voor het Koninkrijk als geheel. Ze benadrukken dat de Nederlandse inzet is om de samenwerking op basis van gelijkwaardigheid te verdiepen, met een focus op de capaciteit en verantwoordelijkheden van de landen binnen het Koninkrijk. Een goed voorbeeld zijn de positieve ervaringen binnen de politiecoöperatie.

Ten vierde wordt aanbevolen om een strategischer gesprek binnen het JVO (Justitieel Vierlandenoverleg) te waarborgen. Dit is om ervoor te zorgen dat investeringen in de gehele keten in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland versterken, en dat de belangen en gewenste richtingen voor de ontwikkeling van de wetshandhavingsketen beter op elkaar worden afgestemd. Het Justitieel Vierlandenoverleg is belangrijk voor dit forum. Om ervoor te zorgen dat de discussies in het JVO zo strategisch mogelijk blijven, worden er inspanningen geleverd om het ontwerp van het JVO aan te passen.

Partij RED Democratico:

"Het is onmogelijk voor de regering, de heer Rafini of wie dan ook, om Aruba cannabis niet laten legaliseren omdat banken niet betrokken willen zijn"

De RED Democratische Partij sprak gisteren tijdens een persconferentie over een verklaring van de president van de Vereniging van Banken, waarin werd uitgelegd dat banken niet betrokken zijn bij projecten met betrekking tot medicinale cannabis.

Zoals bekend is, is deze partij voor de legalisering van cannabis om de economie van Aruba te stimuleren. Ze begonnen deze campagne in 2017, tijdens welke de toenmalige minister van Economie, Xiomara Maduro, een nieuw economisch pijler voor Aruba presenteerde met betrekking tot medicinale cannabis in een begrotingsbijeenkomst in 2018.

In 2021, volgens partijleider Ricardo Croes, "heeft elke partij een campagne gevoerd voor de legalisering van cannabis, en nu gaan we de verkiezingen van 2024 in met niets dat gebeurt, behalve voor de regeringen van de MEP en Raiz, die beweren dat ze medicinale cannabis niet kunnen legaliseren omdat ze problemen hebben met banken, die volgens hen niet samenwerken," verklaarde Croes.

In een recent openbaar interview op Telearuba ging de president van de Vereniging van Banken, Pierre Rafini, in op de redenen waarom banken niet betrokken kunnen zijn bij projecten met betrekking tot medicinale cannabis. Hij legde uit dat "elke lokale bank samenwerkt met een tussenbank in de VS, en die bank heeft geen enkele band met de lokale banken in Aruba. We hebben de tussenbank nodig om internationale overmakingen uit te voeren. Deze tussenbanken maken het voor ons als banken zeer moeilijk om zaken te doen met cannabis," zei hij.

"Er zijn veel landen in het Caribisch gebied die cannabis al hebben gelegaliseerd, maar vanwege verschillende problemen, waaronder de classificatie van het Caribisch gebied en Latijns-Amerika onder een drugshandelkwestie, maakt dit het zeer moeilijk. Om deze reden zijn de regelgeving voor banken in het Caribisch gebied veel strenger dan in grotere landen in de regio," volgens Croes.

Met betrekking tot de verklaring van Rafini verklaarde Croes dat Aruba deel uitmaakt van het Koninkrijk der Nederlanden, dat een statuut heeft. Dit statuut bespreekt in Artikel 39 een principe van concordantie, dat betrekking heeft op het juridische kader en de wetten die uniformiteit tussen de landen binnen het Koninkrijk beogen om verschillen in wetten, discriminatie of enige vorm van favoritisme tussen deze landen te vermijden.

Concordantie betekent bijvoorbeeld dat als Aruba bepaalde wetten mist om een probleem op te lossen, het principe van het Koninkrijk uniformiteit binnen het Koninkrijk creëert. Om deze reden heeft Aruba ook een rechtssysteem, inclusief een Hoge Raad, en elk eiland of lidstaat heeft zijn eigen Rechtbank van Eerste Aanleg. In tegenstelling tot Nederland is de Rechtbank van Eerste Aanleg in Aruba de enige rechtbank die alle zaken behandelt, terwijl in Nederland er onderscheid is tussen de Rechtbanken van Eerste Aanleg.

"Nu is er een verklaring van Croes waarin hij zegt: 'Het is onmogelijk voor Aruba om cannabis te legaliseren omdat banken geen betrokkenheid willen hebben, terwijl Aruba, Curaçao en Sint Maarten niet kunnen legaliseren omdat de intermediaire banken dat niet willen, en omdat Latijns-Amerika en het Caribisch gebied een slechte reputatie hebben. Aruba is niet het eerste land dat cannabis legaliseert in het Caribisch gebied; er zijn verschillende eilanden die dat al met succes hebben gedaan.'"

"Croes wijst ook op het feit dat in Latijns-Amerika de legalisatie voor medicinale doeleinden al in minstens acht landen heeft plaatsgevonden, en slechts twee, Uruguay en Mexico, hebben recreatieve consumptie gelegaliseerd. 'Tot nu toe heeft Uruguay geen problemen met export of betaling,' voegde hij eraan toe."

"Voor Croes is de kwestie van banken 'iets politiek' en 'het is onmogelijk te veronderstellen dat een van de landen in Latijns-Amerika of het Caribisch gebied kan legaliseren'. Hij voegt eraan toe dat 'de producten die van cannabis derivaten zijn, niet voor de mens zijn, maar voor medicinale doeleinden, wat ook verboden is. Hier kan men alleen maar opmerken dat een spel wordt gespeeld zonder enige geloofwaardigheid van de RED Democratic Party,' verzekert Croes."

Aruba moet meer investeren... *In taalonderwijs...*

Slechts een kwart van de Arubaanse studenten die aan een studie in Nederland beginnen maken de studie af waaraan zij begonnen zijn. Dat is met inbegrip van degenen die van studie veranderen, nadat de vorige om een of andere reden niet een goede keuze bleek te zijn. Alarmerende cijfers die ons niet zo alarmerend voorkomen want dit horen of lezen we al jarenlang en we zien niets veranderen.

Het moet gezegd worden dat voor het eerst in heel wat jaren dit bericht komt van de personen die, naast dit bericht, ook verder zijn gegaan in de zoektocht naar hoe dit chronische probleem aan te pakken. Ze hebben enquêtes gehouden om meer in detail te weten te komen wat de urgentste problemen zijn waar de studenten in Nederland tegenaan lopen en zijn actief bezig met een (digitaal) communicatiesysteem met de studenten. Hun relaas, zoals naar voren gebracht bij onze redactie, geeft de indruk dat ze behoorlijk goed op de hoogte zijn van de uitdagingen die deze studenten in Nederland tegenkomen. In een land als Nederland is (moderne) communicatie in het algemeen van belang en is bovendien continu in ontwikkeling. Dus is het belangrijk om te weten hoe aan informatie te komen, niet alleen met betrekking tot de studie maar ook voor allerlei andere zaken. Hier ligt inderdaad een belangrijke taak voor de betrokken personen bij de vertegenwoordiging van de Arubaanse regering in Nederland. Dat is de positieve kant van de zaak en het is te hopen dat ook in financiële zin ruimte wordt gecreëerd om een gestructureerde poging te doen om de vaardigheden van de Arubaanse student te verbeteren om het leven aan te kunnen in een land dat zo veel van hun eigen land verschilt.

Het is echter goed om ons te realiseren dat deze poging niet veel zal opleveren als er geen drastische verandering komt in de wijze waarop tot nu toe opeenvolgende regeringen de zaak aangepakt hebben. Zoals eerder vermeld, horen we al decennialang ditzelfde verhaal aan, zonder dat we een gestructureerde poging zien om inderdaad enig effect te kunnen hebben. En als we gaan analyseren wat er allemaal gedaan moet worden dan blijkt dat veel meer en omvangrijker te zijn dan "het probleem van de Arubaanse student in Nederland' op zich. De chronisch slechte situatie waarin studenten zich bevinden begint niet in Nederland, maar op Aruba. En daarmee doelen we niet op de voorlichting die zij vooraf aan hun vertrek naar Nederland zouden moeten krijgen, over de studiemogelijkheden en de basisinformatie over het land; daarvoor bestaat al jarenlang een redelijk goed georganiseerde inspanning, die wellicht meer ondersteuning nodig heeft, maar we beginnen in ieder geval niet bij nul.

Het grote probleem dat Arubaanse studenten in Nederland ervaren begint op de basisschool in Aruba, waar men tot nu toe door het ontbreken van goed onderricht in de Nederlandse taal, velen daarna hun middelbare school afmaken met een volstrekt onvoldoende kennis van de taal om een studie in dat land te kunnen volgen. Die onvoldoende kennis uit zich niet alleen in de studie, maar ook in andere communicatie die de student moet voeren, bijvoorbeeld met diverse overheidsinstanties. We kunnen dit uiteraard blijven constateren tot in het oneindige, maar dit probleem zal pas een oplossing krijgen wanneer de betrokken bewindsmensen tot het besluit komen dat er een langetermijnplan moet komen waarbij geïnvesteerd wordt in de verbetering hiervan. We weten dat als we dit zeggen dan meteen de opmerking krijgen van "net nu we besloten hebben dat het Papiamento op de basisschool wordt ingevoerd en nu wordt weer geroepen dat het Nederlands voorrang moet krijgen." Dat is echter hier niet de discussie. Als het Papiamento beter de interesse wekt van kinderen om te gaan lezen, geweldig, als het maar op adequate wijze plaatsvindt. Belangrijk is dat zo vroeg mogelijk wordt begonnen met kinderen de liefde voor het lezen bij te brengen; wat je niet jong hebt geleerd wordt later veel moeilijker om alsnog te leren. Het falen van het taalbeleid in het basisonderwijs mondt uit in leerlingen met middelmatige resultaten in het vervolgonderwijs, waar als klap op de vuurpijl ook geen gestructureerde poging bestaat om dit bij te sturen. Dat maakt dat bijvoorbeeld het volmaakt onacceptabele voorstel naar voren komt om dan maar de examennormen naar beneden bij te stellen, zodat meer studenten dan de middelbare school kunnen afmaken, De vraag is dan wat je in hemelsnaam aflevert en wat voor bagage je ze meegeeft waarmee ze hun voortgezette studie moeten aanvangen.

Het wordt tijd dat we ons moeten realiseren dat onvoldoende kennis van de taal geen specifiek Arubaans probleem is. Overal is het verschijnsel te zien van de Facebook-generatie, die echt geen voortgezette studie kunnen beginnen met de paar duizend woorden die ze online gebruiken in hun sociale interactie. Als je een hogere opleiding wilt volgen dan moet je LEZEN, en veel... Hoe gevarieerder de thema's en hoe meer talen je daarbij hanteert, des te beter.

Tenslotte het thema van de noodzakelijke investeringen in taalontwikkeling. Hier komen we waarschijnlijk het argument tegen van waar het geld vandaan moet komen. Daar is een heel simpel antwoord op: in het laatste decennium zien we dat er steeds minder kinderen zijn om het basisonderwijs in te gaan. Dat betekent minder uitgaven, maar in plaats van dat geld elders in te zetten moet dat ingezet worden om de noodzakelijke investeringen in taalontwikkeling te ondersteunen. We willen echt niet achteraf het verhaal horen dat er 'andere prioriteiten zijn ontdekt'... De regering, welke ook daar aanstonds komt te zitten, kan een verschil maken als de wil en de nodige kennis aanwezig zijn.

Integriteit blijkt in de praktijk... *Een stuk moeilijker...*

In Nederland is onlangs duidelijk meer belangstelling gekomen bij regering en parlement voor het thema 'corruptie op de eilanden in het Caribisch gebied' en dat in een sfeer die behoorlijk minder geduld uitstraalt. Intussen lijkt het in Aruba erop dat door de naderende verkiezingen nog meer gevallen van aanzienlijke corruptie op het hoogste niveau bekend worden. In onze editie van afgelopen dinsdag werd bericht over een corruptiezaak, waarbij een kandidaat van een nieuwe partij en de toenmalige minister belast met openbaar vervoer betrokken zijn. Het gaat niet om de afgifte van enkele vergunningen voor vervoer maar om tientallen, 96 om precies te zijn. Het moet gezegd worden dat de huidige minister van openbaar vervoer deze onaanvaardbare situatie bij aantreden heeft ontdekt en recht heeft gezet via intrekking van de vergunningen, op twee na.

In het algemeen geloven veel mensen geloven dat een minister, zolang zijn/haar termijn, tot op de minuut af niet voorbij is, hij of zij alles kan ondertekenen wat hem/haar belieft, maar de praktijk is even wat anders. In de loop van de jaren zijn er verschillende rechtszaken geweest, vele ervan aangebracht door de (nieuwe) regering van dat moment, om de handtekeningen van letterlijk het laatste moment niet te hoeven erkennen en met succes. Minstens in enkele gevallen heeft de rechter uitgesproken dat de door de minister begunstigde persoon redelijkerwijs had moeten weten dat de besluitvorming in zijn geval niets van doen had met deugdelijk bestuur en neerkwam op corruptie van beide zijden. Hebben we in zulke gevallen ooit iets gezien van maatregelen tegen de betrokken bewindsmensen? Nee, het kwam altijd neer op een negatieve uitspraak voor die persoon in een civiele zaak, maar er was nooit een strafzaak. Daarna stierf de kwestie een geruisloze dood en na een tijd kan bijna niemand zich zelfs nog herinneren om welke corrupte minister het ging. Zodoende waren er genoeg gevallen die nooit op het bordje van justitie belandden.
Gelukkig zijn niet al onze burgers zo en is het misschien goed het verhaal te doen van zo iemand om de indruk weg te nemen dat iedereen met een compleet verkeerde instelling gebruik maakt van de gelegenheid die de politicus biedt om voorrang te geven aan het eigenbelang. Op het moment dat de regering in 1994 viel, beter gezegd aftrad om op aandringen van Nederland een coalitie te vormen tussen de twee grote partijen, kreeg een burger een telefoontje om langs te komen bij de aftredende minister, want "men zou iets voor mij hebben". Bij aankomst bleek het om een erfpachtvergunning te gaan voor een stuk grond met woning aan de kust in Sero Colorado. Het was inderdaad letterlijk op het laatste moment, een uur voordat de minister zou aftreden, maar de persoon ging niet akkoord met het aanbod, al hoefde hij alleen maar te tekenen. En het ging nota bene om iemand die op dat moment geen woning had en dit zou in normale omstandigheden een goede gelegenheid zijn om zijn persoonlijke situatie flink te verbeteren. Daarna werd hij door verschillende personen in zijn omgeving uitgemaakt voor dingen die we hier niet zullen noemen omdat hij had geweigerd, maar jaren later was hij er nog trots op dat hij op dat cruciale moment het juiste had gedaan, als fatsoenlijk persoon. Zulke burgers hebben we ook.

Terug naar de zaak waarom het in eerste instantie ging. We blijven met de vraag zitten wat er verder met deze zaak is gebeurd. Is dit onderdeel geworden van het justitiële dossier van de betrokken minister die kennelijk nog steeds betrokken lijkt te zijn met een strafrechtelijk onderzoek naar zijn handel en wandel als minister? Dat zullen we wellicht later vernemen. In ieder geval is het belangrijk te constateren dat het hier niet uitsluitend de verantwoordelijkheid betreft van de betrokken minister van openbaar vervoer. Heel vroeg in zijn ministeriële loopbaan deed hij al dingen die niet door de beugel konden en absoluut niets te maken hadden met deugdelijk bestuur. Zo benoemde hij zijn (ex-)echtgenote in het bestuur van drie verschillende overheidsbedrijven, op die manier toucheerde de betrokken ex een aardig bedrag aan maandelijks inkomen. De zaak kreeg nogal wat aandacht in de pers, ook bij dit medium en we hebben zelfs gereageerd op zijn verdediging waarbij hij verklaarde dat zijn ex-echtgenote onderwijzeres was en daarmee een geschikte CV had om die toezichtfuncties te vervullen. Als we het ons goed herinneren was onze reactie dat, indien dat waar zou zijn dat we dan een paar duizend personen op het eiland hadden die aan die kwalificatie voldeden, dus waarom net zijn ex-eega die benoemd werd? We hebben inmiddels begrepen dat bij al die entiteiten heel andere criteria gelden voor benoeming.
Maar nu een vraag: al die signalen van een niet koosjere minister, heeft dat nooit geleid tot enige actie, vooral van de premier zelf, om te voorkomen dat die minister de verkeerde kant bleef uitgaan? We hadden verwacht dat, zeker in het kader van integriteit en deugdelijk bestuur, waarbij de premier geen enkele gelegenheid onbenut laat om ons eraan te herinneren dat zij in ieder geval integer en transparant is, zij dat van collega's ook zou eisen. Dat blijkt dus niet zo te zijn, bij meerdere gevallen blijkt sprake van een soort 'aftochtstrategie'. We hebben dan nog een vraag: is er eigenlijk een behoorlijke overdracht bij het vertrek van de ene minister en het aantreden van de volgende, waarbij dit soort onregelmatigheden vanaf het eerste moment bekend worden, zoals in het hier genoemde geval? Of kennen we nog steeds niet de normaal te achten controleprocedures bij alle overdrachten binnen ons systeem? We begrijpen en waarderen dat er nu een wet is die voorschrijft dat ministers bij binnenkomst en vertrek verantwoording moeten afleggen over hun persoonlijk inkomen en bezittingen, maar een algemene controle op wat men als minister doet op het werk, moet dat niet deugdelijk geadministreerd en gecontroleerd worden?

Nu blijft nog de vraag over wat de betrokken persoon en zijn nieuwe partij, waarbij laatstgenoemde zegt te staan voor integriteit, gaan doen na het bekend worden van eerder genoemd bericht over de vergunningen. Integriteit is niet een kwestie van louter woorden, corruptie dient actief bestreden te worden.

Er is een Raad voor Ouderen opgericht om de deelname van oudere volwassenen te waarderen

Sinds 2022 wordt er gewerkt aan de oprichting van een Raad voor Ouderen onder het Secretariaat van de Sociaal Economische Raad (SER) als een advies- en overlegorgaan.

Echter, dit proces heeft tijd gekost vanwege de reorganisatie van het SER-secretariaat, die moest plaatsvinden als onderdeel van een langdurig administratief proces.

Gisteren werd via een persbericht van het Ministerie van Ouderenzaken de oprichting van de Raad voor Ouderen (Raad Voor Ouderen, RAVO) voor Aruba aangekondigd.

In 2023 heeft de minister die verantwoordelijk is voor deze portefeuille, Ursell Arends, de commissie 'Ouderenzorg in Perspectief' opgericht, die heeft gediend als een voorloper van de RAVO en advies heeft gegeven over kwesties van groot belang in de zorg voor ouderen.

Onlangs heeft de Raad van Ministers de oprichting van het Bureau voor Secretariële Ondersteuning voor de SER en Extra Raden (BOSSAAR) goedgekeurd, wat de vorming van de Raad voor Ouderen (Raad voor Ouderen, RAVO) in Aruba mogelijk maakt.

RAVO zal als doel en taak hebben om de dialoog met de doelgroep te waarborgen om kansen voor de deelname van ouderen in de gemeenschap te stimuleren, nationale en internationale ontwikkelingen met betrekking tot het welzijn van ouderen, empowerment, beheer, pensioenen en relevante wetgeving op dit gebied te monitoren en te identificeren.

Daarnaast zal RAVO de regering van Aruba adviseren over relevante kwesties voor ouderen in de gemeenschap.

"Met een ministerie van Ouderenzaken, de Directie Ouderenzorg en RAVO zal Aruba ervoor zorgen dat onze ouderen nooit meer worden uitgesloten van deelname aan zaken die direct verband houden met hun welzijn en zorg," aldus de verklaring van het ministerie.

Studenten van de Universiteit van Aruba voeren enquête uit over Infectieziekten

Gisterenmorgen heeft de Universiteit van Aruba—specifiek de Faculteit van Gastvrijheid en Toerisme—aangekondigd dat zij samenwerkt met de Wageningen Universiteit en de Dienst Volksgezondheid (DVG) aan een project dat een nationale enquête betreft over infectieziekten en hun risicofactoren.

Infectieziekten ontstaan door verschillende micro-organismen zoals bacteriën, virussen, schimmels en parasieten. Deze kunnen van persoon tot persoon worden overgedragen, van dier op persoon, via insectenbeten, of ook via besmet voedsel, vlees of water. Voorbeelden van infectieziekten zijn dengue, chikungunya, evenals hondsdolheid, varkensgriep en vogelgriep.

Dr. Kimberly Greaux, die docent is aan de Universiteit van Aruba, heeft uitgelegd dat zij de samenwerking van de Arubaanse gemeenschap zoekt om een nationale enquête uit te voeren. Deze enquête is momenteel gaande en heeft als doel informatie te verzamelen over wat de gemeenschap denkt over infectieziekten in Aruba en ook wat de risicofactoren zijn.

De ziekten die momenteel het meest voorkomend zijn in Aruba zijn dengue en chikungunya, met het potentieel voor een grotere uitbraak, vooral tijdens het regenseizoen.

"We moeten niet vergeten dat Aruba een land is waar een groot deel van onze gemeenschap belangrijk is, maar er is ook de import van dieren. We hebben een grote instroom van toerisme, wat ons ook blootstelt aan een groter risico voor deze ziekten," aldus Dr. Greaux.

Hij benadrukte ook dat het uiterst belangrijk is om te begrijpen wat de gemeenschap hiervan vindt, welke kennis de gemeenschap heeft over de ziekten die mogelijk aanwezig zijn, en wat de risicofactoren zijn die tot deze problemen kunnen leiden.

"We kunnen ook denken aan handhygiëne, hygiëne van het voedsel dat we koken, hoe we met onze dieren thuis omgaan, maar ook als we om ons heen kijken naar hoe we onze omgeving schoonhouden, in termen van hoe we ons afval weggooien. De aanwezigheid van geiten, ezels en veel andere potentiële factoren kan in deze context een risico vormen," zei hij.

Om deze reden is het cruciaal om te begrijpen wat de kennis van de gemeenschap over deze zaken is.

De gemeenschap kan helpen door deze enquête in te vullen, die beschikbaar is op de Facebookpagina van de Universiteit van Aruba (Universiteit van Aruba) in drie talen: Papiamento, Engels en Spaans. Het is belangrijk om individuen te bereiken die verschillende achtergronden, geslachten en leeftijden in Aruba vertegenwoordigen. De enquête is ook anoniem, volgens wat Dr. Greaux heeft aangegeven, en moet worden ingevuld, waarbij deelnemers de kans hebben om verschillende prijzen te winnen.

Voor haar deel verklaarde eerstejaarsstudent van de Faculteit van Gastvrijheid en Toerisme Management (FHTMS) aan de Universiteit van Aruba, Edylianne Figaroa, dat dit hun eerste onderzoeksproject is dat ze sinds de school hebben ondernomen, wat heel belangrijk voor hen is als toerismestudenten omdat deze enquête in de toekomst zal dienen wanneer ze leiders worden die in de gemeenschap moeten zijn.

"We hebben de effecten van COVID op Aruba al gezien, en nu moeten we naar de toekomst kijken om te zien hoe we dit kunnen voorkomen; dit is de eerste stap die we zetten met de enquête om feedback van de gemeenschap te verzamelen, en daarna kunnen we onze inspanningen verbeteren," wees Figaroa erop.

Op dit moment bezoeken de studenten de gemeenschap en zingen ze in verschillende buurten, daarom vragen ze het publiek om hen te helpen deuren te openen voor studenten in de uniformen van de Universiteit van Aruba, zodat ze ook de enquête kunnen invullen en de benodigde gegevens kunnen verzamelen.

Elke student heeft een minimum van 20 huizen te bezoeken, en ze zijn een groep van 28 studenten. Als ze zoveel mogelijk huizen kunnen bezoeken, zou dat volgens Figaroa veel beter zijn.

Wageningen Universiteit heeft Natalie Vinkeles Melchers-Martinez, PhD, en Ingrid de Boer, MSc, die de studenten helpen bij het uitvoeren van de enquête en het onderzoek. Ze helpen alles in verschillende talen te vertalen en ondersteunen hen daarna met de conclusies om de gemeenschap ten goede te komen. Infectieziekten zijn een onderwerp van interesse aan de Wageningen Universiteit, maar op Aruba is het ook een belangrijk onderwerp, omdat men zich bewust is dat er gegevens verzameld moeten worden, ook van personen die gediagnosticeerd zijn met dengue of chikungunya. Ze willen het kennisniveau binnen de Arubaanse gemeenschap over dit probleem begrijpen.

"Veel hiervan ligt in handen van de gemeenschap. Wanneer het water stijgt, kunnen we dat niet veranderen, maar het ligt in onze handen om te kijken hoe we om ons heen kunnen handelen, in onze zorg om bijvoorbeeld de voortplanting van muggen te voorkomen, maar ook in hoe we omgaan met voedselhygiëne, zoals het dagelijks wassen van onze handen. Deze kwesties liggen in handen van de gemeenschap; als we niet weten wat de huidige kennisproblemen zijn in de Arubaanse gemeenschap, zullen we ze niet effectief kunnen aanpakken. Daarom is deze informatie uiterst belangrijk voor ons," verzekerde Dr. Greaux.

Bovendien geeft het recente rapport van Steps aan dat 78% van de Arubaanse bevolking overgewicht heeft, en hierover merkte Dr. Greaux op dat de enquête die ze uitvoeren iets dieper gaat en ook naar de risicofactoren kijkt, zodat ze verder kunnen onderzoeken en meer specifieke aanbevelingen kunnen doen.

"Het doel is dat, nadat we alle gegevens hebben verzameld en geanalyseerd, de aanbevelingen met alle belanghebbenden worden gedeeld, zodat zij kunnen zien wat ik als belanghebbende kan bijdragen aan dit," zei hij.

Dit gebeurt in samenwerking met het Departement Publieke Gezondheid en het Ministerie van Gezondheid, dat ook groen licht heeft gegeven om hiermee door te gaan, "omdat gegevens belangrijk zijn, en we realiseren ons dat er een beetje een kloof is op Aruba en dat we dit moeten aanpakken," sloot hij af.

Selikor ontvangt financiële steun van de overheid voor opruimacties

(CuraçaoChronicle) - De regering van Curaçao heeft financiële steun verleend aan het afvalbeheerbedrijf Selikor voor meerdere initiatieven, zo heeft minister van Gezondheid, Milieu en Natuur, Javier Silvania, aangekondigd.

Selikor heeft 250.000 gulden ontvangen van het ministerie van Financiën om de kosten van een grootschalige opruimcampagne te dekken. Deze financiering zal bijdragen aan de inspanningen om het milieu van het eiland schoon te maken en te onderhouden.

Daarnaast heeft Selikor een voorschot van één miljoen gulden gekregen om de kosten van een gratis afvalafvoersysteem te compenseren. Deze maatregel is bedoeld om het publiek aan te moedigen afval op de juiste manier weg te gooien.

Minister Silvania merkte eerder op dat hij talloze klachten heeft ontvangen over de kosten van Selikor en toonde interesse in het evalueren of een periode van twee maanden gratis afvalafvoer kan helpen om illegale dumpingen op het eiland te verminderen.

Nieuwe wetgeving voor hondenregistratie en -sterilisatie in Curaçao

(CuraçaoChronicle) - Vanaf 1 januari zullen hondenbezitters in Curaçao verplicht zijn om hun huisdieren te registreren en te steriliseren. Het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur zal deze nieuwe maatregelen implementeren als onderdeel van het Project Dierenwelzijn om het welzijn van zowel huisdieren als de gemeenschap te verbeteren. De maatregelen zullen wettelijk worden gehandhaafd.

Vanaf de ingangsdatum moeten alle honden in Curaçao geregistreerd zijn met een ISO-microchip. Deze maatregel is bedoeld om niet alleen verloren huisdieren snel te traceren, maar ook om de openbare gezondheid en veiligheid te verbeteren. De verplichte sterilisatie is gericht op het verminderen van de populatie van zwerfhonden.

In samenwerking met organisaties zoals Rescue Paws Curaçao en Stichting Dierenhulp Curaçao biedt het ministerie gratis sterilisaties aan. Bewoners worden aangemoedigd om hun huisdieren tijdig te registreren en te steriliseren om de overpopulatie van honden tegen te gaan. Naast het verminderen van ongewenste dieren biedt sterilisatie ook gezondheidsvoordelen voor honden, zoals het verlagen van het risico op bepaalde ziekten.

Om ervoor te zorgen dat huisdiereigenaren goed geïnformeerd zijn, zullen er informatiesessies worden georganiseerd. Deze sessies zullen de nieuwe wet uitleggen en praktische tips geven over de verzorging van huisdieren. Daarnaast zullen de deelnemende organisaties actief verschillende buurten bezoeken, zodat bewoners de mogelijkheid hebben om hun huisdieren ter plaatse te registreren en te steriliseren.

KEM-partij herintroduceert voorstel om huishoudens opnieuw aan te sluiten op water en elektriciteit

(CuraçaoChronicle) - De politieke partij KEM heeft een voorstel van het water- en elektriciteitsbedrijf Aqualectra weer op de agenda gezet, gericht op het opnieuw aansluiten van bewoners die momenteel zijn afgesloten van essentiële nutsvoorzieningen. Dit initiatief zal worden gefinancierd door het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW).

KEM-leider Michelangelo ‘Low’ Martines bevestigde dat er onderhandelingen hebben plaatsgevonden met Aqualectra over het voorstel. Een belangrijk punt van discussie was het voorstel van Aqualectra dat de overheid de boetes zou dekken voor bewoners die eerder illegaal toegang hadden tot water of elektriciteit. Martines stelde dat deze boetes niet direct zijn gerelateerd aan het daadwerkelijke gebruik van nutsvoorzieningen en dat Aqualectra deze mogelijk zou kunnen kwijtschelden, wat uiteindelijk door het bedrijf werd goedgekeurd.

Een gezamenlijke persconferentie tussen SOAW en Aqualectra is gepland voor aanstaande woensdag, waar meer details over het project zullen worden verstrekt.

"De prioriteit van het project is om huishoudens zonder basisvoorzieningen te helpen," verklaarde Martines.